

Kommitté 5 - Utbildning

Innehåll

Kommitté 5 - Utbildning	3
Särskolan - motion 5.1	3
Lärare i svenska som andraspråk - motion 5.2.....	4
Nationell plattform för skolan - motion 5.3	4
Strategi för reducering av lärarbristen - motion 5.4.....	5
Snabbare högskoleexamen - motion 5.5	6
Skolinspektionen - motion 5.6	7
Studiesparande – motion 5.7	7
Studie- och yrkesvägledning - motion 5.8	8
Läxläsning - motion 5.9	9
Betygssystemet i gymnasieskolan - motion 5.10.....	9
Läroplanens teoretiska krav - motion 5.11	10
Modernisering av skolan - motion 5.12	11
Terminer i grundskolan - motion 5.13	12
En utvecklad skola - motion 5.14.....	13
Lärlingssystem - motion 5.15.....	14
Placering av fritidshem - motion 5.16.....	15
En ekonomisk hållbar skola - motion 5.17.....	16
Tillgång till högre utbildning - motion 5.18.....	16
Förbättrat innovationssystem – motion 5.19	17
Elever med särskilda behov - motion 5.20.....	18
Hemspråksundervisning - motion 5.21	19
Studieavgifter - motion 5.22.....	20
En skola byggd på evidens - motion 5.23	20
Betygssystem i gymnasieskolan - motion 5.24	21
Studiegång - motion 5.25	22
Gymnasiepoäng - motion 5.26.2	23

Riktlinjer och integritetspolicy för förskolor/skolor - motion 5.27.1.....	23
Obligatoriskt skolval - motion 5.28.....	24
En närodlat skola - motion 5.29	24
Externt rättade slutprov - motion 5.30	26
Utbildningspolitik för en värld i rörelse - motion 5.31	26
Högskoleprov på engelska - motion 5.32.....	34
Studiero - motion 5.33 och 5.34.....	34
Religiösa friskolor – motion 5.35, 5.36 och 5.37.....	36
Ändringar av studiemedel – motion 5.5, 5.38, 5.39, 5.40, 5.41 och 5.64	37
Körkort – motion 5.42 och 5.43	39
Skolor på landsbygden – motion 5.44, 5.45 och 5.46	40
Legitimation till fritidspedagoger – motion 5.47 och 5.48	42
Källkritik – motion 5.49, 5.50 och 5.51	43
Fysisk aktivitet i skolan – motion 5.52, 5.53, 5.54 och 5.55.....	44
SFI - motion 5.56, 5.57 och 5.58.....	45
Ändring av lärarutbildningen – motion 5.26.1, 5.27.2, 5.59, 5.60 och 5.61	47
Ändring av läroplan – motion 5.60, 5.62 och 5.63.....	49
Möjlighet att informera förälder till myndig elev – motion 5.65	50

Kommitté 5 - Utbildning

Särskolan - motion 5.1

Motionären föreslår att:

5.1.1 Centerpartiet driver att även om man gått i särskola ska man ha rätt att bestämma över sin egen karriär efter gymnasiesärskolan och rätt till stöd för sitt val.

5.1.2 Centerpartiet också fortsättningsvis arbetar för att ge även den som gått i gymnasiesärskola möjlighet till eftergymnasial utbildning.

5.1.3 Centerpartiet arbetar för att gymnasiesärskolans fjärde år ska innehålla förberedelse och stöd till fortsatta studier eller arbete efter gymnasiet.

5.1.4 Tillsätta en arbetsgrupp som ska ta fram förslag till hur Centerpartiets politik kan bli mer funktionshindersanpassad.

Partistyrelsens yttrande:

Motionären lyfter problematiken med eftergymnasiala utbildningar för de som gått särskola, att de med intellektuell funktionsnedsättning inte har samma möjligheter som alla andra. Förslagen består av åtgärder för att skapa bättre förutsättningar för livslångt lärande. Bland annat extra stöd och mer fokus på fortsatta studier under det fjärde året på gymnasiesärskolan.

Partistyrelsen delar uppfattningen om vikten att möjliggöra fortsatta studier för alla. I Falun 2015 tog stämman beslut om att förutsättningarna för fortsatta studier och vidare karriär efter gymnasiesärskolan behöver förbättras. Det är ett arbete som nu fortgår och som bland annat har resulterat i ett tillkännagivande om att regeringen ska ta fram hur eftergymnasiala studier ska underlättas.

Vi kommer därför noga följa utvecklingen av den nya gymnasiesärskolan. Det är av stor vikt att eleverna förbereds för fortsatta studier eller arbetsliv. Bland annat krävs en bättre koppling till arbetslivet, exempelvis APL, stärkt studievägledning men även förberedelser inför högre studier och studieteknik är viktiga delar. Det kan emellertid finnas behov av att se över hur det fjärde året, likt inskolning, kan underlätta för övergången till eftergymnasiala studier eller arbete.

Möjligheten till livslångt lärande och arbete ska finnas för alla och att finna system för spridning av lyckade modeller är en viktig del i det arbetet. Vi uppmuntrar därför etablering av nätverk på både nationell och lokal nivå.

Partistämman beslutade att anse följande motion besvarad:

5.1

Lärare i svenska som andraspråk - motion 5.2

Motionären föreslår att:

5.2.1 Centerpartiet verkar för att behöriga lärare i svenska automatiskt ska ges behörighet även i svenska som andraspråk för samma undervisningsstadiet. Både redan utbildade lärare och nyexaminerade.

5.2.2 Centerpartiet verkar för att lärare som väljer att utöka sin kompetens, i svenska som andraspråk vid sidan av sitt arbete, ska ges ett statligt lönepåslag vid avslutad utbildning.

Partistyrelsens yttrande:

Att lärarna har rätt kompetens är avgörande för alla elevers rätt till en bra skola, särskilt viktigt blir det för nyanlända elever. Vi tror därför det behövs ökade möjligheter för lärare att stärka sin kompetens inom svenska som andraspråk och ge dem möjlighet till nya arbetssätt för språkinläring. Det är kompetenser som alla lärare behöver och borde vara en del av kompetensutvecklingsgarantin och en obligatorisk del av lärarutbildningen.

Vi behöver skapa incitament att utbilda sig till lärare genom att höja läraryrkets attraktivitet. En del i det är att höja lönen. Men det görs bäst genom arbetsmarknadens parter. Attraktivitet handlar också om goda arbetsförhållanden. Lärarrollen behöver renodlas så att mer fokus kan läggas på undervisning och för- och efterarbete av lektioner.

Partistämman beslutade att anse följande motion besvarad:

5.2.1

Partistämman beslutade att avslå följande motion:

5.2.2

Nationell plattform för skolan - motion 5.3

Motionären föreslår att:

5.3 Skolverket skapar en digital nationell plattform som effektiviserar planering, undervisning och administration i den svenska skolan. I plattformen så ingår delar såsom lektioner med anpassning till elevers olika behov, tester och prov, färdigformulerade.

Partistyrelsens yttrande:

Motionären vill genom ett nationellt utformat stödsystem för skolan öka likvärdigheten samt underlätta den administrativa belastningen för lärare och skolledare. Grundskolan har de senaste 25 åren genomgått flera större förändringar. Det har lett till svårigheter att möta såväl undervisnings- som administrativa krav. Genom att avlasta och underlätta den administrativa delen tror partistyrelsen, som motionären, att tid och tankekraft kan frigöras till annat. Ett stödsystem bestående av exempelvis mallar, blanketter, IT-system som kan användas och anpassas för de lokala förutsättningarna skulle kunna vara ett stöd för grundskolan. Speciellt för små kommuner som ofta har mindre administrativa resurser till att utforma egna system. Samtidigt kan kvalitetsutveckling på ett naturligt sätt föras in i skolan från Skolverket. Ett gemensamt stödsystem skulle även förstärka likvärdigheten i skolan. Viktigt är att det kommunala självbestämmandet finns kvar och att dessa stöd är frivilliga. Partistämman beslutade 2015 i linje med motionärens yrkande.

Partistämman beslutade att anse följande motion besvarad:

5.3

Strategi för reduktion av lärarbristen - motion 5.4

Motionären föreslår att:

5.4 Skolverket skapar flera nya strategier som leder till lärarbehörighet. Ett sätt är att i samarbete med rektorer införa lokala utvärderingar för att väga in även yrkesskicklighet.

Partistyrelsens yttrande:

Lärarbristen är en av skolans främsta utmaningar. Utbildningsdepartementet räknar med att det kommer att saknas 60 000 lärare 2019. Samtidigt är läraren den enskilt viktigaste faktorn för framgång i klassrummet. Att lösa lärarbristen är därför avgörande för att stärka svensk skola och ge alla elever möjlighet att nå kunskapsmålen. Vi instämmer med motionären om att krafttag behöver tas för att öka antalet verksamma lärare. I grunden handlar det om att stärka läraryrkets attraktivitet. Det gör vi genom tydliga karriärvägar, kompetensutvecklingsmöjligheter, bra lön och en mer renodlad lärarroll. Lärarens fokus ska vara på undervisning, inte splittrad på grund av kringuppgifter som exempelvis rastvakt och iordningställande av klassrum.

Vidare behöver kravet på lärarlegitimation ses över. Idag är nästan 40 procent av lärarna i den svenska skolan obehöriga och utan legitimation. Genom att under en femårsperiod slopa kravet på lärarlegitimation kan antalet lärare i skolan öka och pressen på de nuvarande lärarna minska. Ett slopande av lärarlegitimationen frigör bland annat tid för de legitimerade lärare som måste vara delaktiga när olegitimerade lärare sätter betyg. Det gör också att kompetenta lärare utan lärarlegitimation fullt ut kan undervisa i och med möjligheten att sätta betyg.

För att åtgärda bristen behövs det även fler vägar in till yrket. Vi vill därför se fler initiativ likt Teach for Sweden och ökade möjlighet att bygga ut KPU.

För duktiga och fler lärare krävs också en bra lärarutbildning. Förutom att lärarutbildningen behöver ses över så borde den konkurrensutsättas genom att möjliggöra för fristående lärarutbildningar.

Partistämman beslutade att anse följande motion besvarad:

5.4

Snabbare högskoleexamen - motion 5.5¹

Motionären föreslår att:

5.5.1 Ungdomar som läser vidare direkt eller inom något år efter gymnasiet uppmuntras genom extra bonuspoäng i antagningssystemet.

5.5.2 Antagningsgrupperna för ungdomar som söker högre utbildningar direkt eller inom något år efter gymnasiet utökas.

Partistyrelsens yttrande:

Motionärens intentioner är goda när denna vill skapa incitament för att uppmuntra unga att tidigare påbörja sina studier. Jämfört med flertalet andra OECD-länder påbörjar de svenska studenterna eftergymnasiala studier senare och tillbringar också längre tid i studier. Det är ett problem, men vi behöver en högre utbildning som ger likvärdiga förutsättningar. Samtidigt behöver vi ett flexibelt system som kan möta behovet av omskolning och ett livslångt lärande oavsett grupp. En del i det är ett mer flexibelt studiemedelsystem.

Det går även idag för lärosätena att påverka urvalsgrupper. Något vi anser vara positivt. Lärosätena måste ges möjlighet att agera utifrån egna förutsättningar utan detaljreglering från staten.

Partistämman beslutade att avslå följande motioner:

5.5.1

5.5.2

¹ 5.5.3 behandlas i yttrandet Ändringar av studiemedel i Kommitté 5

Skolinspektionen - motion 5.6

Motionären föreslår att:

5.6 Centerpartiet verkar för att Skolinspektionens uppdrag förändras enligt ovanstående intentioner dvs att skolinspektionen ska använda sin breda kompetens och erfarenhet för att stötta, ge råd och sprida best practice tex i samband med enskild/riktad tillsyn.

Partistyrelsens yttrande:

Motionären vill ha en skolinspektion som använder sin kompetens och erfarenhet för att stötta, ge råd och sprida best practice. Vi instämmer i motionärens resonemang. Tillsynen av välfärdens aktörer ska fokusera på rätt saker och inte hänga upp sig på formalia och detaljer. Tillsynen ska syfta till att utveckla verksamhetens kvalitet och vara framåtsyftande, ge rekommendationer på hur verksamheten kan utvecklas och förbättras. Den bör också tydligare riktas mot verksamheter som presterar dåligt, de som under en längre tid stått utan anmärkningar bör också granskas mer sällan. Det kommer att ge ett bättre nyttjande av Skolinspektionen.

Partistämman beslutade att anse följande motion besvarad:

5.6

Studiesparande – motion 5.7

Motionären föreslår att:

5.7 Centerpartiet arbetar fram ett förslag på en typ av ”studiesparande”, ett skattefritt sparande som kan användas till studier.

Partistyrelsens yttrande:

Vi lever i en tid av föränderliga arbetsmarknader. Behovet av livslångt lärande ökar. Vi ser dock två problem med utformningen av motionärens förslag. För det första så är det oklart hur man garanterar att pengarna används till det som är motionärens andemening. För det andra så är det tveksamt om det överhuvudtaget är önskvärt att låta människor göra avdrag för uppehälle och mat under studietiden men inte när personen arbetar. Vidare så är det redan idag tillåtet att göra avdrag för studieavgifter i de fall där studier sker för en specifik anställning.

Partistämman beslutade att avslå följande motion:

5.7

Studie- och yrkesvägledning - motion 5.8

Motionären föreslår att:

5.8.1 Studie- och yrkesvägledningen i högstadiet förbättras.

5.8.2 Studie- och yrkesvägledningen i gymnasiet förbättras.

5.8.3 Nyanlända i högstadieåldern får särskilt anpassad information om sina framtida studie- och yrkesmöjligheter.

Partistyrelsens yttrande:

Kontakterna med arbetslivet är viktiga för att eleven ska kunna göra väl underbyggda val. Perspektiv som anknyter till arbetslivet ska ingå i all verksamhet i skolan under skolans alla år. Vad vi ser är att läroplanen inte uppfylls, allt för många elever ångrar sina val och mismatchen på arbetsmarknaden är bland de största i OECD. Skolinspektionen pekar också på stora brister i skolornas studie- och yrkesvägledning. Studier visar att de yngre barnens undervisning i högre grad innehåller studie- och yrkesorienterande inslag, men att detta avtar i de högre årskurserna. Här fyller studie- och yrkesvägledningen en stor och viktig roll. Den bör i högre grad vara en länk mellan skola och arbetsliv. Studie- och yrkesvägledarna ska inte bara hjälpa elever att välja språk och gymnasieskola utan vara integrerade i hela skolans verksamhet. Alla elever ska vara garanterade en kvalitativ studie- och yrkesvägledning.

Vidare är det av stor betydelse att studie- och yrkesvägledarna ges rätt kompetens och förutsättningar i arbetet med att vägleda elever, i synnerhet nyanlända elever. Det är avgörande för att nyanlända elever ska kunna orientera sig bland studievalen och i längden ta sig in på arbetsmarknaden.

Partistämman beslutade att anse följande motion besvarad:

5.8

Läxläsning - motion 5.92

Motionären föreslår att:

5.9 Alla skolor ska erbjuda läxläsning.

Partistyrelsens yttrande:

Motionären för ett resonemang om hur psykisk ohälsa bland barn och unga kan motverkas genom bland annat tydliga arbetstider. Som åtgärd lyfter motionären vikten av läxhjälp och partistyrelsen instämmer med motionären. Tillgång till läxhjälp är en del i att utjämna livschanser och skapa bättre förutsättningar för alla elever att klara skolan. Det är huvudmannens uppgift att säkerställa att eleven ges de förutsättningar som krävs för att eleven ska kunna nå målen. En del i det kan vara att erbjuda läxläsning.

Partistämman beslutade att anse följande motion besvarad:

5.9

Betygssystemet i gymnasieskolan - motion 5.10

Motionären föreslår att:

5.10 Gymnasiets kursbetyg ersätts med ämnesbetyg.

Partistyrelsens yttrande:

Motionären vill att kursbetyg ersätts med ämnesbetyg på gymnasiet. Partistyrelsen instämmer med det förslaget. Det finns goda argument för ämnesbetyg istället för kursbetyg.

Ämnesbetyg skulle fokusera på elevens kunskapsprogression istället för att låta en termin med dåliga resultat dra ner slutbetyget. Det kan i sin tur motverka stress och i längden avhopp.

Emellertid är reformen omfattande och behöver utredas ytterligare. Bland annat behöver problem med skolbyte och möjlighet till ämnesfördjupning ses över.

Partistämman beslutade att Centerpartiet verkar för:

Att se över om gymnasiets kursbetyg ska ersättas med ämnesbetyg.

² Den ursprungliga motionen har delats upp i två motioner 5.9 om läxläsning och 5.52 om fysisk aktivitet i skolan.

Partistämman beslutade att anse följande motion besvarad:

5.10

Läroplanens teoretiska krav - motion 5.11

Motionären föreslår att:

5.11.1 De teoretiska kraven i praktiska skolämnena ses över.

5.11.2 De teoretiska kraven i estetiska skolämnena ses över.

5.11.3 Yrkesförberedande och estetiska gymnasieprogram innehåller kurser som förbereder för eget företagande.

5.11.4 Grundläggande högskolekompetens görs till det normala i de yrkesförberedande och estetiska gymnasieprogrammen, med möjlighet att välja bort istället för tvärtom.

Partistyrelsens yttrande:

Motionären vill öppna upp för alternativa arbetssätt och kunskapsfokus. Det är viktigt att undervisningen utgår från eleven och dennes styrkor. Men yrketeori är viktigt för en bredare yrkeskunskap och en förutsättning för anställningsbarhet efter examen. För att yrkesutbildningarna ska innehålla relevant yrketeori bör yrkesutbildningar utvecklas i nära samverkan med branscherna.

Vad det gäller motionärens resonemang om att elever på yrkes- och estetprogrammen behöver förberedas i eget företagande, instämmer partistyrelsen. Många, speciellt elever från estet- och yrkesprogrammen kommer under sitt yrkesverksamma liv driva eget företag. Trots det var det bara fem procent av eleverna på estetiska programmet som hade ett UF-företag förra året. Motsvarande siffra för en årskull på gymnasiet var 25 procent. Det är därför viktigt att fler ges grundläggande kunskap i företagsamhet genom exempelvis projekt likt Ung Företagsverksamhet.

Till sist yrkar motionären på att grundläggande högskolebehörighet ska vara obligatoriskt på yrkesprogrammen med möjlighet att välja bort, istället för som idag, vara ett tillval. Yrkesprogram på gymnasiet ska inte ge några inlåsningseffekter. Partistyrelsen anser därför att det bör finnas fler ingångar på yrkesprogrammen - stärkt yrkeskompetens, allmän högskolebehörighet eller särskild behörighet för att ge ökade möjligheter för elever på yrkesprogrammen.

Partistämman beslutade att bifalla följande motion:

5.11.3 Att yrkesförberedande och estetiska gymnasieprogram innehåller kurser som förbereder för eget företagande.

Partistämman beslutade att anse följande motioner besvarade:

5.11.1

5.11.2

5.11.4

Modernisering av skolan - motion 5.12

Motionären föreslår att:

5.12.1 Centerpartiet verkar för revidering av skolans läroplaner i syfte att minska statens inflytande över undervisningen och återge lärarna friheten att själva tillsammans med eleverna välja de metoder och arbetssätt som ska tillämpas i undervisningen.

5.12.2 Centerpartiet verkar för förtydliganden av skolans syfte i läro- och kursplaner genom att i målbeskrivningarna för skolans samtliga ämnen infoga referenser med ämnesspecifika kopplingar till det övergripande målet om vår demokratiska värdegrund.

5.12.3 Centerpartiet verkar för en reformering av skolans betygssystem med inriktningen att eliminera betyget F (underkänd) och att flytta fram det första betygstillfället till grundskolans årskurs 8.

5.12.4 Centerpartiet som ett led i partiets strävan att nå likställighet i skolväsendet verkar för alla elevers rätt att i skolan ha tillgång till adekvata och professionellt producerade läromedel, såväl analoga som digitala.

5.12.5 Centerpartiet verkar för begränsning av de nationella provens genomförande till att endast gälla elever vid ett mindre antal skolor, på statistiska grunder så utvalda att provresultaten lämnar behövlig information om i vilken utsträckning kunskapsmålen

5.12.6 Centerpartiet verkar för att kraftfulla åtgärder vidtas i syfte att åstadkomma en mer jämställd lärarkår.

Partistyrelsens yttrande:

Motionären för ett resonemang kring svensk skolas utveckling, från statens roll till betyg och en jämställd lärarkår. Alla är viktiga delar i utstakandet av framtidens skola. Vad det gäller motionärens argumentation för en minskad statlig styrning av skolan så instämmer partistyrelsen i resonemanget om att professionen måste ges möjlighet att utforma utbildningen utan att bli för detaljstyrda. Vi behöver lita på professionen och dess kunnande. Samtidigt menar partistyrelsen att det redan finns en frihet inom ramen för rådande styrdokument och att tydliga nationella riktlinjer är nödvändiga för att garantera likvärdighet och kvalitet.

Vidare yrkar motionären på att det ska ske ett förtydligande av målet om vår demokratiska värdegrund i samtliga ämnen. Vi instämmer med motionären om vikten av att demokratiska värden ska genomsyra skolan samtidigt anser vi att detta redan tydliggörs i läroplan och

kursplaner. Det ska sedan garanteras genom huvudmannens ansvar för verksamheten och tillsynsmyndighetens granskade.

Motionären anser också att det finns ett behov av att ta bort betyget F (underkänt) med hänvisningen att ”morot – piska” inte fungerar i ett lärande arbete. Istället bör vi fokusera på de psykologiska och pedagogiska teorierna om yttre och inre motivation där inre motivation är grundläggande för elevens lärandeprocess. Motionärens resonemang är intressant, elevens motivation att själv vilja lära och utvecklas är grundläggande i lärandeprocessen, samtidigt anser vi att det är viktigt med tydlighet när eleven inte har nått upp till målen. Vidare menar vi att betyg inte bara är en del av ett urvalssystem utan också är en del i att tydliggöra elevens kunskapsprogression. Tidig uppföljning av elevens kunskapsutveckling, årskurs 6, är viktig för att tidigt fånga upp elever som riskerar att inte nå målen.

Kvalitativa läromedel är en viktig del i att stärka elevens kunskapsprogression. Alla elever, liksom motionären skriver, har rätt till adekvata och professionellt producerade läromedel. Vi instämmer därmed helt i motionärens resonemang.

Motionären vill vidare att de nationella provens omfattning begränsas och bara görs på statistiska grunder. Vi menar tvärt om att de nationella proven fyller en viktig funktion, utöver som analys huruvida kunskapskraven uppfylls eller inte. De ska vara en garant för likvärdighet men även för rättssäkerheten i betygssystemet. De är också viktiga för att tydliggöra och stötta elevens individuella kunskapsprogression. Motionären påvisar brister i systemet, att nationella prov inte är den garant för likvärdighet som det är tänkt, att elevers betyg skiljer sig allt för mycket från resultatet på de nationella proven. Det är problematiskt, men samtidigt är inte lösningen att ta bort nationella prov utan att följa upp betygsättningen och koppla den starkare till resultatet på de nationella proven. Det borde vara en uppgift för Skolinspektionen att säkerställa. För att stärka likvärdighet och rättssäkerhet samt lätta på lärarnas arbetsbörda vill vi också att nationella prov görs digitala och rättas externt.

Till sist yrkar motionären på att Centerpartiet ska verka för en mer jämställd lärarkår. Partistyrelsen instämmer med motionären om att skolan ska vara en förebild och ligga i takt med tiden. Rådande ordning cementerar könsstereotyper. En del i lösningen är att stärka läraryrkets attraktivitet och få fler att, inte bara utbilda sig utan även fortsätta vara verksam som lärare.

Partistämman beslutade att anse följande motioner besvarade:

5.12

Terminer i grundskolan - motion 5.13

Motionären föreslår att:

5.13 Centerpartiet arbetar för att så snart som möjligt införa tre terminer i grundskolan.

Partistyrelsens yttrande:

De svenska eleverna tillbringar i snitt kortare tid i skolan än elever i andra europeiska länder, detta samtidigt som kraven höjs. Att ge eleverna mer tid i skolan skulle kunna leda till att fler klarade målen och möjliggöra att andra delar som tidigare inte fått plats inom ramen för skolans ordinarie undervisning, så som utökad praktik och samarbete med arbetsmarknaden skulle kunna ges tid. Det skulle också kunna lätta på den stress som många elever känner över tidsbristen i skolan. Ytterligare leder det till att mindre skolarbete behöver genomföras hemma.

Partistyrelsen är därmed av åsikten att en översyn av grundskolans och gymnasiets terminer skulle kunna göras för att frigöra mer tid, vilket tidigare har tagits beslut om.

Partistämman beslutade att anse följande motion besvarad:

5.13

En utvecklad skola - motion 5.14

Motionären föreslår att:

5.14.1 Centerpartiet verkar för en förutsättningslös utredning om den svenska grundskolan och dess skolplikt.

5.14.2 Centerpartiet verkar för större flexibilitet och individualiseringsmöjligheter i gymnasieskolan.

Partistyrelsens yttrande:

Motionären vill se en förutsättningslös utredning om den svenska skolan för att säkerställa att vi har en skolform som grundar sig på vetenskap och beprövade erfarenheter. Intentionerna är goda, samtidigt har svensk skola, jämfört med andra länder genomgått stora reformer de senaste åren. I vår kom även skolkommissionens rapport om hur svensk skola ska stärkas. Slutbetänkandet ledde i sin tur till ytterligare utredningar, enligt skolkommissionen själva minst tio. För att stärka svenska elevers kunskapsutveckling ska vi fortsätta fokusera på skolan men vi behöver även ge skolan tid att invänta effekterna av de senaste årens reformer. Partistyrelsen anser det därför inte motiverat att förutsättningslöst utreda svensk skola och dess skolplikt.

Vidare tar motionären upp en betydande fråga som går i linje med Centerpartiets politik och strävan efter decentralisering och valfrihet. Det är viktigt att se till regionala förhållandena och att eleverna har möjlighet att bredda och forma sin utbildning. Det för att skapa engagemang och intresse hos eleven och därmed öppna upp för kreativa lärprocesser.

Samtidigt ska vi ha en likvärdig skola. Centerpartiet i alliansregering beslutade därför genom gymnasireformen att det ska finnas 18 nationella program med 60 inriktningar. Det är fler nationella inriktningar än tidigare och motivet var en ökad likvärdighet i skolan, då den hade varit bristfällig på grund av allt för många lokala inriktningar. Det finns dock möjlighet för enskilda skolor att gå utanför de nationella programmen genom så kallad särskild variant, riksrekryterande utbildning och nationellt godkänd idrottsutbildning. Dessa måste först godkännas av Skolverket.

Till varje nationellt program finns även en programfördjupning vilket består av kurser som är godkända av Skolverket och gör det möjligt för eleven att specialisera sig inom sitt programval. Här bestämmer den enskilda skolan vilka av de nationellt godkända kurserna som ska finnas valbara för skolans elever. Det går därmed att sätta en lokalprägel på programfördjupningen. Utöver detta får också huvudmannen för en gymnasieskola besluta vilka kurser som ska erbjudas som individuellt val.

Centerpartiet anser att det är ytterst viktigt att det finns en likvärdighet i skolan, samtidigt som det måste finnas en valfrihet för eleven och möjlighet att påverka inriktningen på sin utbildning. Partistyrelsen är av åsikten att den nya gymnasieskolan som infördes 2011 gör det möjligt för individuella val inom ramen för den grundläggande likvärdigheten.

Partistämman beslutade att anse följande motion besvarad:

5.14.2

Partistämman beslutade att avslå följande motion:

5.14.1

Lärlingssystem - motion 5.15

Motionären föreslår att:

5.15 Förutsättningarna för att inrätta lärlingssystem eller liknande system inom fler yrkeskategorier och i synnerhet inom välfärdssektorn, utreds.

Partistyrelsens yttrande:

Motionärens yrkande går i linje med Centerpartiets politik om en stärkt koppling mellan utbildning och jobb. Lärlingsutbildningarna är ett bra exempel på utbildningar som utvecklats i samverkan med presumtiva arbetsgivare. Lärlingsplatserna ska likna en anställning, med en riktig lärlingslön och sen övergå i anställning, där det offentliga inledningsvis tar en större del

av lönekostnaden. Företagen ska bli fullt involverade och ansvariga för att utforma den arbetsplatsförlagda yrkesutbildningen och garantera dess kvalitet.

Centerpartiet i alliansregeringen återinförde lärlingsutbildningarna i Sverige. De har dock inte utvecklats snabbt nog. Bland annat ser vi att det finns ett behov av att införa lärlingsråd. I länder som Tyskland, som har framgångsrika lärlingsprogram, är näringslivet direkt och löpande involverat i lärlingsutbildningarna genom handelskammare, regionalt och lokalt. Det skapar en bättre samverkan mellan utbildning och arbetsmarknadens behov. Partistyrelsen anser även likt motionären att systemet med lärlingar bör utvidgas till fler yrkeskategorier, något som även tas upp i programmet Låt inte Sverige klyvas.

Partistämman beslutade att anse följande motion besvarad:

5.15

Placering av fritidshem - motion 5.16

Motionären föreslår att:

5.16 Centerpartiet verkar för att lagen ändras så regeln om att fritidshemmet måste vara placerat i skolenhetens närhet tas bort.

Partistyrelsens yttrande:

Motionären vill se en mer flexibel syn på placeringen av fritidshem för att underlätta kommunernas planering. Enligt skollagen ska hemkommunen erbjuda utbildning i fritidshem för elever som går i en fristående skola i de fall huvudmannen inte erbjuder sådan utbildning. Idag är många skolor på landsbygden fristående och om kommunen inte erbjuder fritidshem i anslutning till skolan kan det innebära en lång resväg för barnen. Något som då ligger på föräldrarna eftersom kommunen inte har någon skyldighet att ordna skolskjuts mellan skola och fritidshem. Resultatet kan då bli att barn flyttar till mer centralt belagda skolor vilket i sin tur kan leda till att mindre skolor på landsbygden måste stänga. Partistyrelsen kan därmed inte ställa sig bakom motionärens förslag.

Partistämman beslutade att avslå följande motion:

5.16

En ekonomisk hållbar skola - motion 5.17

Motionären föreslår att:

5.17 Centerpartiet utarbetar ett förslag som, utan att krångla till det för någon part, leder till en ökad ekonomisk stabilitet och trygghet för skolorna i Sverige.³

Partistyrelsens yttrande:

Motionären vill att utformningen av skolpengen ses över för ett mer ekonomiskt långsiktigt och hållbart system för skolan. Dagens utformning skapar en stor ekonomisk osäkerhet hos skolorna eftersom skolpengen försvinner rakt av om elever väljer att hoppa av utbildningen. Det gör att redan budgeterade pengar för utbildningen försvinner. Konsekvensen blir att skolor kan få svårt att fullfölja utbildningar till utlovad kvalitet. Vi instämmer därför med motionären om att vi behöver se över utformningen av skolpengen, något vi också tog beslut om på stämman 2015. Skolor ska känna en trygghet i sin planering av verksamheten och elever som går kvar på utbildningen måste få den utbildning de är lovade.

Partistämman beslutade att anse följande motion besvarad:

5.17

Tillgång till högre utbildning - motion 5.18

Motionären föreslår att:

5.18.1 Centerpartiet verkar för att fler svenska lärosäten gör det möjligt att läsa delar av kurser och tillgodogöra sig enstaka högskolepoäng inom olika kursmoment, utan att man behöver ansöka till och delta i hela kursen.

5.18.2 Centerpartiet verkar för att lärosäten uppmuntras att tillgängliggöra mer utbildning på distans.

5.18.3 Centerpartiet verkar för att fler föreläsningar i högre utbildning spelas in och tillgängliggörs digitalt.

³ Förtydligande: motionären vill att systemet med skolpeng ses över.

Partistyrelsens yttrande:

Vi behöver skapa förutsättningar för ett livslångt lärande i hela landet då vi arbetar högre upp i åldern. Trots det ökade behovet har lärosätenas intresse minskat för att bedriva utbildningar under mer flexibla former, som deltids-, kvälls- och distansundervisning. Kurser av vidareutbildningskaraktär har minskat med 27 procent sedan 2008 och antalet studenter över 34 år har de senaste tio åren minskat med 24 procent. För ett längre arbetsliv behöver det därför ges bättre möjlighet till karriärbyte och vidareutbildning genom ett ökat utbud av kurser med vidareutbildningskaraktär, exempelvis distanskurser.

Det borde även vara möjligt att tillgängliggöra föreläsningar digitalt. Precis som motionären påtalar så är större delen av den högre utbildningen i Sverige offentligt finansierad och borde därför kunna tillgodogöras fler.

Däremot bör inte kurser delas upp i mindre sökbara kursmoment. Det finns en risk att utbildningen blir splittrad och svår att hålla samman för kursansvarig lärare. Idag finns möjlighet, i dialog med ansvarig lärare att ta igen delar av kurser där studenten inte tagit poäng.

Partistämman beslutade att anse följande motioner besvarade:

5.18.2

5.18.3

Partistämman beslutade att avslå följande motion:

5.18.1

Förbättrat innovationssystem – motion 5.19

Motionären föreslår att:

5.19 Ge partistyrelsen i uppdrag att utveckla ett system för statlig finansiering för kvalificerad kompensation till EU-medel inom projekt för forskning och utveckling som innefattar EU-s forsknings - och innovationsprogram.

Partistyrelsens yttrande:

Motionären ställer frågan hur vi stärker innovationskraften och därmed svensk tillväxt. Precis som motionären påtalar spelar småföretagen en stor roll i att öka antalet sysselsatta i svenskt näringsliv. Genom Sveriges inträde i EU har förutsättningarna för samarbete med andra europeiska länder förbättrats samtidigt som möjligheten till investeringsbara medel har ökat, bland annat genom ramprogrammet Horisont.

I den senaste lägesrapporten om Sveriges deltagande i Horisont 2020 återfanns Sverige bland de tio mest framgångsrika länderna i ramprogrammet. Det svenska deltagandet är också fortsatt konkurrenskraftigt i SME-instrumentet som riktar sig till små och medelstora företag. Vid tidpunkten för den senaste lägesrapporteringen hade nära 100 svenska företag beviljats drygt 40 miljoner euro.

Men likt motionären påtalar förutsätter de flesta projekt ytterligare stöd, vilket kan vara svårt för mindre företag utan större medel.

Med anledning av detta vill vi lyfta fram det statliga riskkapitalet som en potentiell medfinansiering och även myndigheter som Vinnova, Energimyndigheten och Tillväxtverket som delar ut stöd till innovationer. Det finns även goda finansieringsmöjligheter inom det privata näringslivet. Företagare som vill investera i nya innovationer måste stimuleras och uppmuntras och inte straffbeskattas. Den av regeringen förda näringspolitiken med höjda skatter på arbete och för att anställa riskerar att driva privata aktörer ur landet, vilka annars skulle kunna bidra till medfinansiering till svenska småföretags utveckling av nya produkter och tjänster.

Partistämman beslutade att anse följande motion besvarad:

5.19

Elever med särskilda behov - motion 5.20

Motionären föreslår att:

5.20 Centerpartiet verkar för att statliga medel tillförs kommunerna som är öronmärkta för att öka resurserna i skolan för barn med särskilda behov. Medlen får endast användas för dessa behov.

Partistyrelsens yttrande:

Motionären vill säkerställa att alla elever får det stöd de har rätt till. Skolans finansiering har under en längre tid diskuterats utifrån hur resurser ska hamna där de behövs som mest. I dag lägger kommuner olika mycket resurser på skolan. De omkring 70 riktade statsbidragen spär på skillnaderna ytterligare vilket främst gynnar större huvudmän med rutin och resurser att ansöka.

Det är därför viktigt att kommunerna tar sitt ansvar. Skollagen är tydlig, alla elever i behov av särskilt stöd ska få det och huvudmannen ska fördela resurser efter behov. Det är en förutsättning för en likvärdig skola i hela landet. Samtidigt är Centerpartiet ett decentralistiskt parti som anser att beslut tas bäst så nära människan som möjligt. Kommunerna ska därför även fortsättningsvis ha ansvaret för skolan. En kombination av tydliga styrdokument, en god

och stöttande uppföljning av huvudmännens arbete och ett stort eget ansvar för professionen ger en skola som bättre kan anpassas efter elevens och skolans lokala förutsättningar.

Vad det gäller de riktade statsbidragen är dessa problematiska. För att säkerställa en likvärdig skola i hela landet och att resurser går dit de behövs som mest borde de riktade statsbidragen enligt partistyrelsen ses över i syfte att bli ett generellt bidrag öronmärkt för skolan.

Partistämman beslutade att Centerpartiet verkar för:

Att Centerpartiet verkar för en utredning av situationen för elever med särskilda behov och vad som kan göras för att skollagen med säkerhet efterlevs.

Partistämman beslutade att avslå följande motion:

5.20

Hemspråksundervisning - motion 5.21

Motionären föreslår att:

5.21 Centerpartiet arbetar för att ta bort hemspråksundervisning så fort som möjligt.

Partistyrelsens yttrande:

Motionären vill ta bort rätten till hemspråksundervisning för att mer tid ska kunna vikas åt annan ämnesundervisning. Rätten till modersmålsundervisning är reglerad i skollagen och har stor betydelse för barnets identitet och självkänsla. Att få möjlighet att behärska sitt modersmål i både tal och skrift har stor påverkan, det är ett sätt att stärka sin kulturella identitet genom att utveckla kunskaper om inte bara språket, utan även om kulturer och samhällen där modersmålet talas. Det har kommit många nyanlända barn till Sverige och även om många kommer från samma land finns det många andra språk som talas i Sverige. Bara i Stockholm finns det barn med 132 olika modersmål. Sverige har även fem nationella minoritetsspråk, samiska, finska, meänkieli, romani chib och jiddisch.

En annan fördel med modersmål är att eleverna får ge utlopp för vad de kan, utan att hindras av att inte prata tillräckligt bra svenska. Det stärker självförtroendet och studiemotivationen. Vidare gynnar handledningen på modersmålet också inläringen av ämneskunskaper därför att eleverna inte längre behöver fokusera på att förstå språket utan kan koncentrera sig på ämnesinnehållet.

Forskning visar också att goda kunskaper i modersmålet, för barn som kommit till Sverige i skolåldern, gör det lättare att tillägna sig svenska.

Vi lever idag i en globaliserad värld och flerspråkighet berikar inte bara individen utan hela samhället.

Partistyrelsen instämmer därmed inte i motionärens resonemang om att modersmål inte är nödvändigt utan ser istället att modersmålsundervisningen fyller en stor och betydande funktion för barnets språk- och kunskapsutveckling.

Partistämman beslutade att avslå följande motion:

5.21

Studieavgifter - motion 5.22

Motionären föreslår att:

5.22 Centerpartiet ska införa studieavgifter vid svenska universitet och lärosäten för alla utländska studenter vars hemland och/eller utländska lärosäten saknar ömsesidigt avtal med Sverige.

Partistyrelsens yttrande:

Motionären vill införa studieavgifter vid svenska lärosäten för utländska studenter. Detta är emellertid redan infört av alliansregeringen. Höstterminen 2011 införde Sverige anmälnings- och studieavgifter för utländska studenter från länder utanför EU/EES-regionen eller Schweiz, så kallat tredje land, som inte deltar i ett utbytesprogram.

Centerpartiet har sedan 2013 stämmobeslut på att all svensk offentlig utbildning ska vara avgiftsfri och att studieavgiften för utländska studenter därför bör avskaffas. För att säkra att studenter från mer ekonomiskt utsatta länder söker sig till Sverige bör möjligheten till fler stipendier undersökas.

Partistämman beslutade att avslå följande motioner:

5.22

En skola byggd på evidens - motion 5.23

Motionären föreslår att:

5.23.1 Att Centerpartiet verkar för att Skolforskningsinstitutet ska få ökad budget och utökat uppdrag till att initiera forskning.

5.23.2 Att Centerpartiet verkar för att Skolverket ska få ett uppdrag att se över hur fler lärare kan erbjudas forskarutbildning, med finansiering för att fler lärare ska kunna forskarutbildas.

Partistyrelsens yttrande:

Motionärerna lyfter vikten av en skola bygd på evidens. Precis som motionärerna skriver var alliansen med och la grunden för mer riktade medel till verksamhetsnära forskning. Skolforskningsinstitutet initierades för att främja en utbildning baserad på forskning och beprövad erfarenhet. För att alla elever ska ges möjlighet att nå målen behöver undervisningen vara evidensbaserad och lärarna ges rätt kompetens.

Partistyrelsen instämmer därför med motionärerna om att det bör initieras mer verksamhetsnära forskning i skolan. Vi instämmer även med att det bör ske en fortsatt satsning på forskarskolor för lärare vilket infördes av alliansregeringen 2008. Emellertid är det viktigt att skapa incitament för lärare som genomgått en forskarutbildning att komma tillbaka till skolan. Förutom de av alliansen införda lektorstjänsterna behöver det finnas fler attraktiva karriärvägar för lärare.

Partistämman beslutade att anse följande motion besvarad:

5.23

Betygssystem i gymnasieskolan - motion 5.24

Motionären föreslår att:

5.24 Centerpartiet verkar för att Skolverket tillsammans med lärare och ämneskunniga får i uppdrag att se över tydlighet i kursinnehåll och betygskriterier inom gymnasieskolan.

Partistyrelsens yttrande:

Det finns ett behov att se över och förtydliga det nuvarande betygssystemet som infördes 2011. Regeringen bad av den anledningen förra året Skolverket att utvärdera den nya betygsskalan. Resultatet av Skolverkets utvärdering visar att många uppskattar att det nu finns fler betygssteg men att det finns problem med tröskeleffekter, att elever inte kan få ett högre betyg för att de inte uppfyllt enstaka delar av ett kunskapskrav. Vissa ändringar kunde göras omgående av Skolverket, likt riktlinjer för B och D men flera av förslagen behöver utredas på beslut av regeringen. Än så länge har inget hänt. Partistyrelsen anser därför att frågan skyndsamt bör ses över.

Partistämman beslutade att anse följande motion besvarad:

5.24

Studiegång - motion 5.25

Motionären föreslår att:

5.25.1 Centerpartiet verkar för att det i grundskolans studiegång öppnas upp för mer praktiska inslag, och praktik eller annan arbetsmarknadskontakt om det medverkar till att eleven klarar av kunskapsmålen.

5.25.2 Centerpartiet verkar för att elever med underkänt i en kurs i gymnasieskolan ska krävas särskilt intyg från lärare och rektor om att eleven rimligen kan klara av nästa steg.

5.25.3 Centerpartiet verkar för att elever med mer än 25 procent underkända kurser på ett läsår ska krävas särskilt intyg från lärare och rektor för att kunna påbörja nya kurser/nästa läsår.

Partistyrelsens yttrande:

Motionären lyfter frågan om en skolgång som inte är likriktad utan utgår från individens förutsättningar. Det handlar delvis om att tidigt fånga upp elever som inte klarar målen och ge dem resurser att ta sig vidare men även om att se varje elevs potential och möjligheter. Det gäller både de elever som klarar målen och de som har en längre väg att gå. Att redan under grundskolan komma i kontakt med arbetsmarknaden genom exempelvis praktik är givande oavsett. För att bättre koppla samman utbildning och jobb måste kvalitativ studie- och yrkesvägledningen ges en utökad roll och garanteras alla elever.

Skolans ambition ska alltid vara att alla elever ska nå målen. Genom att låta elever som inte är godkända gå vidare till nästa årskurs är att sänka ribban. Att sänka ambitionen och tron på eleven men även på vårt utbildningssystem. Istället ska vi tidigare sätta in åtgärder för att fånga upp de elever som riskerar att inte nå målen.

Partistämman beslutade att Centerpartiet verkar för:

Att rektor och lärare får stärkta möjligheter att kräva att eleven har rätt kunskapsnivå för att ta sig vidare till nästa nivå.

Partistämman beslutade att anse följande motion besvarad:

5.25.1

Partistämman beslutade att avslå följande motioner:

5.25.2

5.25.3

Gymnasiepoäng - motion 5.26.2

Motionären föreslår att:

5.26.2 Centerpartiet verkar för att maxtaget för antalet gymnasiepoäng en elev kan ta inom en examen ska slopas.

Partistyrelsens yttrande:

Motionären vill göra det möjligt för elever på gymnasiet att läsa fler kurser. Idag är det rektorn som bestämmer om en elev får läsa fler kurser än de som ryms inom ramen för 2500 poäng. Partistyrelsen anser att det borde, om eleven vill och om det fungerar schematekniskt vara möjligt för elever att läsa fler poäng. Elever som vill utvecklas ska uppmuntras, inte hämmas av skolans system.

Partistämman beslutade att bifalla följande motion:

5.26.2 Att Centerpartiet verkar för att maxtaget för antalet gymnasiepoäng en elev kan ta inom en examen ska slopas.

Riktlinjer och integritetspolicy för förskolor/skolor - motion 5.27.1

Motionären föreslår att:

5.27.1 Centerpartiet verkar för att Förskolebrevets riktlinjer och dess integritetspolicy ska implementeras i skollagen och gälla både förskola och skola.

Partistyrelsens yttrande:

Motionären vill stärka förskolans och skolans kunskap om sexuella övergrepp mot barn genom att införa Förskolebrevets riktlinjer och integritetspolicy i skollagen. Idag är skolpersonal skyldiga att anmäla om de misstänker att ett barn far illa. Däremot kan det finnas en okunskap för vilka signaler som utsatta barn uppvisar men även hur man som vuxen i barnets närhet ska agera. Huvudmannen har här ett stort ansvar att se till att personalen i förskola och skola har rätt kompetens. Det är viktigt att Skolverket kan bistå med stöd och aktuellt kunskapsunderlag till skolan men det är inte lämpligt att lagstifta i frågan.

Partistämman beslutade att anse följande motion besvarad:

5.27.1

Obligatoriskt skolval - motion 5.28

Motionären föreslår att:

5.28.1 Centerpartiet verkar för ett nytt system för skolval i grundskolan med samma regler för fristående och kommunala huvudmän, som bygger på urvalsgrupper som till exempel närhet, socioekonomiska faktorer och kötid.

5.28.2 Centerpartiet verkar för att syskonförtur ska vara det första urvalskriteriet vid antagning till grundskolor.

Partistyrelsens yttrande:

Motionären lyfter frågan om urvalssystem vid valet av skola och vikten av ett system som stärker likvärdigheten i svensk skola. Skolkommissionen kom under våren 2017 med förslaget att kö som urvalssystem skulle slopas till förmån för lottning till fristående skolor. Till kommunala skolor med fler sökande än platser skulle lottning övervägas istället för närhetsprincip. Rådande ordning med kötid som urvalsprincip är inte ett perfekt system, det behöver ses över men skolkommissionens förslag inskränker alla elevers rätt att välja skola. Vi säger därför likt motionären nej till lottning. Vi behöver istället som motionären initierar ett mer flexibelt och anpassat system som främjar likvärdighet och säkrar det fria skolvalet.

Partistämman beslutade att anse följande motion besvarad:

5.28

En närodlad skola - motion 5.29

Motionären föreslår att:

5.29.1 Centerpartiet står för en närodlad skola med makten nära rektorer, lärare och elever.

5.29.2 Centerpartiet verkar för att skolan fortsätter vara kommunalt styrd.

5.29.3 Centerpartiet verkar för att de många riktade statsbidragen som idag finns istället blir ett generellt statsbidrag öronmärkt för skolan.

5.29.4 Centerpartiet verkar för att det ska vara tillåtet för skolor att hyra in konsulttjänster i undervisningen.

5.29.5 Centerpartiet verkar för att det ska vara tillåtet att dela lärare mellan olika huvudmän.

5.29.6 Centerpartiet verkar för att det ska vara tillåtet att använda fjärrundervisning.

Partistyrelsens yttrande:

Motionärens resonemang om en närodlat skola ligger i linje med den politik Centerpartiet driver. Alla elever har rätt till en likvärdig skola i hela landet. Samtidigt är Centerpartiet ett decentralistiskt parti som anser att beslut tas bäst så nära människan som möjligt. Vi vill därför att kommunerna även fortsättningsvis ska ha ansvaret för skolan. En kombination av tydliga styrdokument, en god och stöttande uppföljning av huvudmännens arbete och ett stort eget ansvar för professionen ger en skola som bättre kan anpassas efter elevens och skolans lokala förutsättningar.

Skolkommissionen kom under våren 2017 med förslag om resursfördelningsförslag vilket ligger i linje med motionärens förslag. De riktade statsbidragen, runt 70 till antalet är problematiska, bland annat för att de främst gynnar större huvudmän med rutin och resurser att ansöka. För att säkerställa en likvärdig skola i hela landet borde därför de riktade statsbidragen ses över i syfte att bli ett generellt bidrag öronmärkt för skolan.

Centerpartiet tycker att fjärrundervisning ska tillåtas i alla relevanta ämnen och att kommunala och fristående skolor ska ha möjlighet att anordna fjärrundervisning på entreprenad under samma förutsättningar som statliga skolor. Genom fjärrundervisning skulle kompetens kunna delas över hela landet och lärare skulle kunna fördela sin tjänst på flera skolor utan att själva dagligen behöva åka mellan de olika skolorna. Fjärrundervisning stärker likvärdigheten, ökar kvalitén och tillgängligheten. Detta förutsätter en utveckling av det digitala användandet och lärandet, något som är viktigt för alla skolor, oavsett storlek och läge.

Centerpartiet ser också ett behov av att undersöka möjligheten till delat huvudmannaskap. I strävan efter att göra skolan mer likvärdig blev skollagen allt för stelbent. Skolor har olika förutsättningar och likvärdighet får inte bli likriktning. För att möta bland annat skolornas skiftande behov av lärarkompetens måste systemet med huvudmannaskap bli mer flexibelt. Det skulle underlätta för skolor på landsbygden att dela på lärare när de inte finner kompetens. Men det skulle också kunna innebära att en skola skulle kunna ta in lärare på entreprenad. Företag skulle exempelvis kunna specialisera sig på språk och hyra ut sina tjänster till skolor som har behov av duktiga språkpedagoger.

Partistämman beslutade att bifalla följande motion:

5.29.3 Att Centerpartiet verkar för att de många riktade statsbidragen som idag finns istället blir ett generellt statsbidrag öronmärkt för skolan.

Partistämman beslutade att anse följande motioner besvarade:

5.29.1

5.29.2

5.29.4

5.29.5

5.29.6

Externt rättade slutprov - motion 5.30

Motionären föreslår att:

5.30.1 Centerpartiet verkar för att dagens nationella prov i gymnasiet ersätts med slutprov och att dessa prov rättas externt.

5.30.2 Centerpartiet verkar för att slutbetyget på kursen sätts av ansvarig lärare med hjälp av slutprovet och elevens övriga prestation under kursen.

5.30.3 Jämförelse mellan skolorna vid skolval görs utifrån resultatet på slutproven i kurserna och inte på elevernas slutbetyg för att motverka betygsinflation.

Partistyrelsens yttrande:

Motionären vill införa externt rättade slutprov på gymnasiet för att motverka betygsinflation. Förslaget ligger i linje med beslutet från partistämman i Karlstad 2013 då det slogs fast att Centerpartiet ska arbeta för en modern studentexamen. Det innebär i sak att eleven, för att få studentexamen måste bli godkänd på examensprov som rättas av fristående examinatorer. Syftet, är likt motionärens att stävja de ojämlika bedömningarna av studieresultaten och den betygsinflation som ett ökande antal skolhuvudmän kan medföra.

Hur proven för en modern studentexamen ska utformas är något som behöver ses över. Det kan tänkas att det kan påverka de nationella proven på gymnasiet men syftet med de nationella proven, att stärka likvärdigheten, rättssäkerhet i betygssystemet och som medel kunna följa elevers kunskapsprogression över tid får inte gå förlorad.

Partistämman beslutade att anse följande motion besvarad:

5.30

Utbildningspolitik för en värld i rörelse - motion 5.31

Motionären föreslår att:

5.31.1 Centerpartiet ska verka för att kraven för att upphöja högskolor till universitet skärps och tydliggörs.

5.31.2 Centerpartiet ska verka för att Malmö högskola inte ges universitetsstatus.

5.31.3 Centerpartiet ska verka för att utbyggnaden av högskolan upphör.

5.31.4 Centerpartiet ska verka för att antalet akademiska utbildningar kraftigt minskas till förmån för utbildning med inriktning på konkreta yrken av mindre akademisk karaktär i större utsträckning ska kunna ges på yrkeshögskolan.

5.31.5 Centerpartiet värnar det livslånga lärandet genom att verka för att högskolor ska kunna validera yrkeshögskola och annan erfarenhet i högre grad.

5.31.6 Centerpartiet ska verka för att resurser som idag går till högskolor och universitet riktas om till yrkeshögskolan.

5.31.7 Centerpartiet ska verka för att en fri etableringsrätt för yrkeshögskolor införs i hela landet.

5.31.8 Centerpartiet ska verka för att yrkeshögskolan ges förutsättningar att verka mer långsiktigt genom förlängda tillståndsp perioder och möjlighet att själva utforma sina program.

5.31.9 Centerpartiet ska verka för att lägga ner Akademiska hus och återföra lokalerna till lärosätena.

5.31.10 Centerpartiet ska verka för att kvalitetsutvärderingen ska bygga på en extern kvalitetskontroll.

5.31.11 Centerpartiet ska verka för att lärosätena ska utvärderas på ett transparent sätt så att studenter kan se och jämföra sådant som arbetsmarknadsstatistik, antal lärarledda timmar och tidigare studenters åsikter för olika program och lärosäten.

5.31.12 Centerpartiet ska verka för att resurstilldelningssystemet görs om så att det enbart baseras på antalet studenter och kvalitet i utbildningen, istället för genomströmningen.

5.31.13 Centerpartiet ska verka för att alla kurser ska ha en tydligt beskriven lägstnivå för betyget godkänt, och att detta ska följas upp av externa kvalitetsgranskare.

5.31.14 Centerpartiet ska verka för att studenten ska examineras direkt mot kursmål vid tentamina.

5.31.15 Centerpartiet ska verka för att bidragsdelen i CSN görs om till studielån.

5.31.16 Centerpartiet ska verka för att anslagen till forskningen avpolitiserar genom att politiserade stöd till specifika målområden avskaffas.

5.31.17 Centerpartiet ska verka för att andelen av basanslagen till forskning som fördelas utifrån kvalitetsaspekter ökar.

5.31.18 Centerpartiet ska verka för att försök med innovationstävlingar påbörjas som ett komplement till andra forskningsanslag.

5.31.19 Centerpartiet ska verka för att en parallell karriärväg till forskarens med inriktning på undervisning införs.

5.31.20 Centerpartiet ska verka för att det i högskoleförordningen införs möjlighet att anställa personer som universitetslärare, utan krav på forskning.

5.31.21 Centerpartiet ska verka för att de olika möjligheterna som finns för att finansiera doktorander behålls.

5.31.22 Centerpartiet ska verka för att karriärvägarna på högskolan förtydligas, utan att lärosätenas rätt att bestämma över sin egna verksamhet inskränks.

5.31.23 Centerpartiet ska verka för att tillgången till statistik från SCB och andra myndigheter ses över i syfte att kraftigt sänka priserna och öka tillgängligheten för forskare.

5.31.24 Centerpartiet ska verka för att säkra framtida forskningskompetens genom sträva efter att duktiga elever och studenter ges möjlighet att fortsätta utvecklas i sin egen takt i grundskolan, gymnasiet och högskolan.

5.31.25 Centerpartiet ska verka för att satsningen på elitklasser i akademiska ämnen fortsätter att byggas ut.

5.31.26 Centerpartiet ska verka för att de statliga universiteten och högskolorna inrättar utbildningar på avancerad nivå med inriktning på forskning.

5.31.27 Centerpartiet ska verka för att studentvisum ska ges för hela studieperioden för programstudenter.

5.31.28 Centerpartiet ska verka för att studietiden ska räknas in i den tid som krävs för att få permanent uppehållstillstånd.

5.31.29 Centerpartiet ska verka för att underlätta för svenska lärosäten att etablera sig utomlands.

5.31.30 Centerpartiet ska verka för att underlätta för utländska lärosäten att etablera sig i Sverige.

5.31.31 Centerpartiet ska verka för att det ska bli enklare att tillgodoräkna utlandsstudier som del av huvudämne i examen.

5.31.32 Centerpartiet ska verka för att utbytesstudier i högre utsträckning blir en del av utbildningen, där kurserna tillgodoräknas inom det ordinarie kursutbudet.

Partistyrelsens yttrande:

För att Sverige fortsatt ska kunna vara en konkurrenskraftig kunskapsnation där forskning och innovation bedrivs med hög kvalitet och bidrar till hög tillväxt, stark innovationskraft och högkvalificerade jobb behöver vi skapa rätt förutsättningar. Motionären lyfter ett antal intressanta inspel i den debatten.

Alla utbildningsvägar behövs

Sveriges högskolor och universitet har en viktig roll att spela som motor i den kunskapsdrivna tillväxten. Det finns flera studier som visar att ett välfungerande och akademiskt ledarskap har stor betydelse för den vetenskapliga kvaliteten i utbildning och forskning. Partistyrelsen anser därför att det är viktigt att möjligheterna för dagens högskolor att erhålla universitetsstatus klargörs. Det ska finnas tydliga kriterier för att undvika godtycklighet. Av den anledningen bör det inte heller gå att återkalla redan utnämnda universitet. Det skapar osäkerhet.

Den högre utbildningen ska kännetecknas av hög kvalitet. Det får därför inte ske en ökning av antal platser på bekostnad av utbildningens kvalitet. Samtidigt behöver högskolan likt yrkeshögskolans utbud anpassas efter arbetsmarknadens efterfrågan. Exempelvis byggde alliansen ut antal platser på viktiga bristområden såsom läkar- tandläkar- och ingenjörsprogrammen

Genom yrkeshögskoleutbildningarna förses företag med kompetent arbetskraft och deltagarna får en utbildning som i hög grad leder till arbete. Yrkeshögskolan erbjuder också utbildningar i många av de yrken Sverige idag har brist på. Samtidigt får yrkeshögskolorna relativt lite pengar jämfört med sina akademiska motsvarigheter. Att stärka och bygga ut yrkeshögskolan är därför en prioriterad uppgift. Ett sätt att göra detta handlar om att öka antalet platser på yrkeshögskolan.

När det kommer till att erbjuda kompletterande utbildning inriktat mot ett specifikt yrke har yrkeshögskolan en viktig roll att fylla i framtiden, oberoende om det handlar om personer som precis gått ut gymnasiet eller någon som vill komplettera sin akademiska utbildning efter många år i arbetslivet. Yrkeshögskolan bör därför ges förutsättning att verka långsiktigt genom längre tillstånd och mer resurser. För att underlätta för fler att byta spår måste det också bli enklare för elever som studerat högskoleförberedande program i gymnasieskolan att uppnå och läsa in behörighet till yrkeshögskolan. Det behöver också bli lättare att erbjuda yrkesinriktade kurser för att stärka yrkeshögskolans kompletterande roll. Vidare bör den geografiska spridningen ses över med utgångspunkt i att utbildningar bör placeras där de har en god möjlighet att samarbeta med det lokala näringslivet.

Motionären vill att lokalerna i Akademiska Hus ägo ska gå till lärosätena. Partistyrelsen instämmer med motionären om att det har förekommit en oansvarig ekonomisk politik där pengar har plockats ut ur Akademiska hus. Det är inte rimligt. Samtidigt anser vi inte att lösningen är att lärosätena övertar lokalerna, det skulle bland annat ge lärosätena olika förutsättningar eftersom alla inte hyr sina lokaler av Akademiska Hus. Istället ska vi se över hur Akademiska Hus sköts. Bolaget ska inte vara en kassako för staten.

Högre kvalitet i högre utbildning

Sverige lägger varje år många miljarder på den högre utbildningen och hundratusentals studenter investerar varje år tid och pengar på akademisk utbildning. Det är helt avgörande med ett bra externt kvalitetssystem för att dessa investeringar ska generera likvärdighet och så god utbildning som möjligt. Utan ett transparent utvärderingssystem där utbildningens kvalitet, koppling till arbetsmarknaden och tidigare studenters åsikter tydliggörs kan inte blivande studenter göra välinformerade studieval. Det missgynnar särskilt personer från studieovana hem. För likvärdiga jämförelser förutsätts också tydliga kriterier för vad som krävs av studenter för godkänt betyg. Det stärker rättssäkerheten i betygssättningen samt möjliggör likvärdiga jämförelser mellan utbildningar och lärosäten.

Extern kvalitetsgranskning är vidare avgörande för ett resursfördelningssystem som premierar kvalitet. Centerpartiet vill ha ett resursfördelningssystem där kvalitet, arbetslivsanknytning och regional samverkan premieras, istället för idag ett system som belönar antal godkända studenter. Vi vill se en högre utbildning som är nära kopplad till arbetsmarknaden med exempelvis praktik, samverkansprojekt och arbetsgivares delaktighet i utbildningens

utformning. Utbildningsformer som skapar bättre förutsättningar för livslångt lärande bör också gynnas. Exempelvis relevanta sommarkurser av fördjupningskaraktär, distanskurser och kurser på halvfart.

Centerpartiet anser även att det finns ett behov av en större översyn av resurstilldelningssystemet, vilket varit mer eller mindre orört sedan det infördes i och med 1993 års högskolereform. Bland annat behöver resursfördelningen per område ses över för att skapa en bättre och jämnare kvalitet på landets alla utbildningar.

Det ska löna sig att arbeta. Emellertid anser inte partistyrelsen att bidragsdelen ska slopas i CSN och ersättas med lån. I en tid då allt fler yrken blir akademiska går det inte att säga att majoriteten av studenterna är blivande höginkomsttagare. Många utbildningar idag betalar sig knappt, exempelvis lärare och yrken i vården. Att göra om CSN till enbart lån skulle kunna leda till att färre söker sig till de utbildningar vars examen ger en relativt låg lön. Det skulle spä på den redan stora bristen på kompetent personal inom välfärdsyrken.

En offensiv forskningspolitik

Sverige har under flera år toppat EU-kommissionens Innovation Union Scoreboard. Sveriges höga ranking beror emellertid främst på att vi satsar stora resurser på forskning, inte att det egentligen resulterat i någon större output. Något som brukar benämnas den svenska FoU-paradoxen. Denna blir särskilt tydlig vid en analys av delkategorin ”ekonomiska effekter” i Innovation Union Scoreboard där Sverige ligger under EU-genomsnittet. Denna kategori mäter bland annat hur stor del av företagets försäljning som består av nya innovationer, export av medel- och högteknologiska produkter och export av kunskapsintensiva tjänster.

För att stärka Sveriges position på den internationella marknaden behöver vi bättre nyttja de svenska näringarna och bättre positionera oss på områden där vi redan är starka och har spetskompetens. Genom ökat fokus på bland annat Life science, bioenergi, skog och produktprocesser inom stål och järn kan kvalitén på svensk forskning höjas ytterligare.

Resurstilldelningen till universitet och högskolor är ett viktigt styrinstrument för politiken. Idag uppgår lärosätenas så kallade basanslag till cirka 43 procent medan externa intäkter utgör 57 procent.

För att premiera vetenskaplig kvalitet införde Alliansregeringen en modell där 20 procent av nya resurser omfördelades mellan lärosätena baserat på indikatorerna externa anslag för forskning, samt publiceringar och citeringar. Samtliga lärosäten garanterades dock en miniminivå för forskarutbildning och forskning, den så kallade basresursen, om 8 000 kronor per helårsstudent.

För Centerpartiet är det viktigt att resursfördelningen till forskningen är transparent och enkel att använda samt att den stimulerar och premierar vetenskaplig kvalitet, resultat i form av forskningsgenombrott och samverkan med övriga samhället. Centerpartiet anser därför att systemet med omfördelning ska finnas kvar men modellen bör föreskriva att 25 procent av nya basanslag ska omfördelas baserat på väl kända indikatorer. Vi är också positiva till en ökning av basresurs per student.

Vi finner även ett behov av att pröva frågan om att tilldela lärosätena resurser för utbildning, forskarutbildning och forskning i ett anslag. Det tror vi skulle stärka sambandet mellan

utbildning och forskning. Vi är även positiva till att innovationstävlingar kan vara ett komplement till andra forskningsanslag. Innovationsstark forskning behöver gynnas.

För att skapa mer autonoma lärosäten är det viktigt att ge lärosätena bättre förutsättningar att själva bestämma över sina egna resurser. Donationer till lärosäten bör därför vara avdragsgilla för att stärka lärosätenas ekonomi och möjliggöra satsningar på verksamheten. En viktig förutsättning för ökad autonomi är basanslagen. Centerpartiet är positiva till att öka andelen basanslag till lärosätena för att stärka autonomin. Vi kommer därför följa utvecklingen noga och är beredda att göra resursförstärkningar för att stärka lärosätens andel basanslag i framtiden.

Centerpartiet anser att det är viktigt med ett mer transparent och tydligt karriärsystem som kan skapa trygghet och incitament för forskare och lärare att fortsätta sin karriär inom akademien. Exempelvis behöver det vara lättare och mer förtjänstfullt att gå från forskningsvärlden till näringslivet och vice versa. Undervisning borde även premieras genom tydliga karriärvägar. Däremot anser inte partistyrelsen att högskoleförordningen borde ändras för att göra det möjligt att anställa personer som universitetslärare utan krav på forskning. Forskningsanknytningen är viktig för att säkerställa kvalitén på utbildningen. Utöver att högre utbildningen ska leda till jobb har den även uppgiften att värna bildning.

För att säkra likvärdigheten och rörligheten och därmed kvalitén kan det också finnas ett behov av ett enhetligt system för meriteringsanställningar vid svenska lärosäten. Idag saknas ett sammanhållet system för meritering av unga forskare tidigt i karriären. Detta innebär osäkra anställningsförhållanden och utgör en stor risk att framstående forskare lämnar den akademiska banan för en annan karriär.

För att kunna locka de främsta studenterna till en forskarkarriär krävs bra villkor. Alliansen begränsade rätten att använda utbildningsbidragen och ändrade även reglerna så att statliga lärosäten måste ha försäkring för sjukdom och föräldraledighet för stipendiefinansierade doktorander.

Det är motiverat att förbättra doktorandernas villkor. Men om kostnaderna för att utbilda doktorer höjs kraftigt riskerar antalet nya doktorer att minska, något som på sikt riskerar att försämra svensk konkurrenskraft.

Externt finansierade stipendier som ger resurser till svenska lärosäten och utbildningar bör uppmuntras.

För att fånga upp unga talanger och ge möjlighet för dem att utvecklas och redan under gymnasieåren komma i kontakt med forskarvärlden är olika teoretiska spetsutbildningar ett bra alternativ. Spetsutbildningarna, som är en försöksverksamhet på initiativ av alliansen bör därför bli permanent enligt partistyrelsen. Det bör vidare vara möjligt med fler masterutbildningar med valbar forskningsinriktning. Det förbereder studenter i ett tidigt skede för kommande forskningsarbete.

För att stärka svensk forskning behöver tillgängligheten till offentlig data öka. Tack vare generationer av nitiska myndigheter har Sverige några av världens bästa samlingar av statistik och data på ett stort antal områden, bland annat inom life science. Dessa uppgifter kan användas till en mängd innovationer, applikationer och forskning. För att till max främja

denna utveckling bör den offentliga sektorns aktörer åläggas att tillgängliggöra så mycket data som möjligt för att främja utvecklingen.

Gränslös högre utbildning

Om svensk utbildning och forskning ska kunna hävda sig i den globala konkurrensen finns det ett flertal faktorer som spelar roll, varav det internationella utbytet är en viktig del. Det gäller både internationella forskare som kommer hit för att arbeta och internationella studenter som väljer att läsa hela eller delar av sin utbildning i Sverige men även svenska studenter som söker sig utomlands. Utan utbyte förlorar svenska lärosäten både kvalitet och mångfald.

Dessvärre finns åtskilliga hinder för de som väljer att komma till Sverige och studera. Bland annat kan inte mastersstudenter och doktorander söka uppehållstillstånd för hela studieperioden utan måste söka nya tillstånd för varje år. Det skapar oro hos både studenter och forskare samtidigt som det ger Migrationsverket onödigt arbete. Det borde därför vara möjligt att ansöka för hela studieperioden anser partistyrelsen. Studietiden borde vidare räknas in i den tid som krävs för att få permanent uppehållstillstånd. Sverige behöver bli bättre på att behålla efterfrågad kompetens efter avslutade studier. Det är avgörande för vår framtida konkurrenskraft.

Men utbyte handlar inte bara om att skapa goda förutsättningar för utländska studenter för att uppmuntra till studier i Sverige utan även om att uppmuntra svenska studenter till utlandsstudier. Internationella studier ska vara premierande. Bland annat borde det bli enklare att tillgodoräkna utlandsstudier.

För att stärka kvalitén och därmed svenska lärosätens konkurrenskraft behöver det finnas en mångfald av små och stora lärosäten i hela landet. Vi välkomnar därför etableringen av internationella lärosäten samt fler privata initiativ. Svenska lärosäten borde även uppmuntras att etablera sig utomlands.

Partistämman beslutade att bifalla följande motioner:

5.31.10 Att Centerpartiet ska verka för att kvalitetsutvärderingen ska bygga på en extern kvalitetskontroll.

5.31.11 Att Centerpartiet ska verka för att lärosätena ska utvärderas på ett transparent sätt så att studenter kan se och jämföra sådant som arbetsmarknadsstatistik, antal lärarledda timmar och tidigare studenters åsikter för olika program och lärosäten.

5.31.29 Att Centerpartiet ska verka för att underlätta för svenska lärosäten att etablera sig utomlands.

5.31.31 Att Centerpartiet ska verka för att det ska bli enklare att tillgodoräkna utlandsstudier som del av huvudämne i examen.

Partistämman beslutade att anse följande motioner besvarade:

5.31.1

5.31.5
5.31.7
5.31.8
5.31.12
5.31.13
5.31.14
5.31.17
5.31.18
5.31.19
5.31.21
5.31.23
5.31.24
5.31.25
5.31.26
5.31.27
5.31.28
5.31.30
5.31.32

Partistämman beslutade att avslå följande motioner:

5.31.2
5.31.3
5.31.4
5.31.6
5.31.9
5.31.15
5.31.16
5.31.20
5.31.22

Högskoleprov på engelska - motion 5.32

Motionären föreslår att:

5.32 Centerpartiet verkar för att se över möjligheten att erbjuda högskoleprov på engelska i syfte att ge fler möjligheten att söka vissa högre utbildningar oavsett om man kan svenska eller inte. Som alternativ se om man ska byta den svenska delen mot den engelska, dvs ha en viss del på svenska men tyngdpunkten på engelska.

Partistyrelsens yttrande:

Motionären lyfter frågan om hur vi tillgängliggör utbildning för fler och hur vi river hinder istället för att bygga upp dem. Svensk högskola blir allt mer internationell i sin karaktär, det är nödvändigt om vi ska stå oss i den globala konkurrensen och stärka vårt varumärke som kunskapsnation. Genom att erbjuda högskoleprovet på engelska kan vi också skapa fler vägar in till högre utbildning för engelskspråkiga personer som nyligen kommit till Sverige men som ännu inte kan hantera det svenska språket fullt ut. Personer som väljer att skriva det engelska provet ska sedan kunna söka engelskspråkiga kurser och program på högskolan.

Reformen är emellertid omfattande och förutsätter en genomlysning av högskoleprovet i sin helhet samt analys av eventuella konsekvenser. Likvärdighet är viktigt och högskoleprovet måste svara upp till de krav som ställs vid studier på högskolan. Vidare behöver utbudet av engelskspråkiga grundutbildningar på högskolan öka och möjligheten att kombinera högskolestudier med svenskundervisning förbättras. För att bli konkurrenskraftig på arbetsmarknaden och delaktig i samhället är det svenska språket av stor betydelse.

Partistämman beslutade att anse följande motion besvarad:

5.32

Studiero - motion 5.33 och 5.34

Motionären föreslår att:

5.33 Centerpartiet ska skapa en trygg skola för alla. Missförstånd och meningsskiljaktigheter uppstår hela tiden bland elever och personal.

5.34 Centerpartiet verkar för att skollagen ändras för att ge lärare och skolledare rätt att begränsa möjligheten att ansluta till undervisningsmiljön efter dess att undervisningen påbörjats.

Partistyrelsens yttrande:

För att elever ska kunna lära och nå kunskapsmålen måste de ges rätt förutsättningar. Förutom bra lärare är det grundläggande att alla elever känner trygghet och studiero.

Enligt skollagen ska alla elever vara tillförsäkrade en skolmiljö som präglas av trygghet och en demokratisk värdegrund. Många elever känner sig trygga i skolan men det är fortfarande allt för många som inte gör det. Enligt en nyligen utkommen rapport från Skolinspektionen uppger tolv procent av de tillfrågade eleverna i årskurs nio att de inte känner trygghet i skolan och 16 procent säger sig vara rädda för andra elever.

Det finns idag få åtgärder för elever som på ett allvarligt sätt stör arbetsron för övriga elever. Rektorn har rätt att enligt skollagen besluta att en elev ska följa undervisningen i en annan undervisningsgrupp än den eleven annars hör till eller undervisas på annan plats inom samma skolenhet endast om åtgärderna som tidigare gjorts inte varit tillräckliga eller om det annars är nödvändigt för att tillförsäkra de andra eleverna trygghet och studiero. Förflyttningen får inte vara längre än fyra veckor. För att skapa en trygg skolmiljö bör det därför, enligt Centerpartiet vara möjligt att omgående flytta elever som allvarligt stör studieron för övriga elever.

Det brister också allt för ofta i samverkan mellan skola och myndigheter som polis och socialtjänst. Något som leder till att elever som visar oroande tendenser med skolk, sjunkande studieresultat eller utåtagerande beteende inte fångas upp. För att förbättra samverkan menar Centerpartiet att det borde finnas en tydlig samordnande funktion, en person med ansvar att vara en länk mellan skola och myndighet.

Vidare är det allt för många barn och unga som lider av psykisk ohälsa. Allt fler unga drabbas av psykosomatiska symptom som oro och nedstämdhet, sömnbesvär, trötthet och huvudvärk. 2016 hade Bris nästan 10 000 kontakter med barn om psykisk ohälsa, vilket är en ökning med tre procent sedan 2015. Enligt forskning har tidiga insatser och stöd till föräldrar positiv effekt på barns och ungdomars psykiska hälsa. En bra kontakt med hemmet och samtalsstöd är därför en viktig del i att förbättra barn och ungas välbefinnande i skolan.

Vad gäller motion 5.34 och dess yrkande om att ge lärare och skolledare rätt att begränsa möjligheten att ansluta till undervisningsmiljön efter dess att undervisningen påbörjats, strider det mot skollagen och elevens rätt till utbildning. Rektorn har en skyldighet att ta fram ordningsregler, vilka eleverna ska ha möjlighet att vara med och påverka. Det finns alltså möjlighet för rektorn att sätta upp regler vilket i ett tidigt skede fångar upp elever som inte kommer i tid till lektioner eller helt uteblir. Det kan exempelvis ske genom noggrann tidsrapportering och tidig kontakt med hemmet. Lärare får också vänta med att släppa in elever om det förekommer en genomgång eller liknande. Detta är något som redan praktiseras av flertalet skolor, exempelvis Engelska skolan. Sena ankomster ska i minsta möjliga mån påverka övriga elevers studiero. Andra åtgärder för att stärka elevers trygghet lyfts även i stämmoprogrammet Trygghet i hela landet.

Partistämman beslutade att anse följande motioner besvarade:

5.33

5.34

Religiösa friskolor – motion 5.35, 5.36 och 5.37

Motionären föreslår att:

5.35.1 Reglerna för konfessionella förskolor och friskolor ska skärpas.

5.35.2 Ett stopp för nya religiösa friskolor införs.

5.35.3 Konfessionella inslag ska vara frivilliga och får inte vara en del av undervisningen.

5.35.4 Könsuppdelade lektioner aldrig kan tillåtas motiveras av ideologiska, religiösa eller kulturella skäl. Utan kan endast motiveras av pedagogiska skäl vid vissa speciella tillfällen.

5.36.1 Centerpartiets stämman ger partistyrelsen i uppdrag att lägga fram ett förslag till en stegvis avveckling av de nuvarande konfessionella friskolorna i Sverige.

5.36.2 Centerpartiet verkar för ett förbud mot att starta nya konfessionella friskolor i Sverige.

5.37 Centerpartiet ska arbeta för att inte konfessionella skolor ska erhålla offentliga medel för deras verksamhet.

Partistyrelsens yttrande:

Motionärerna vill se ett förbud mot konfessionella friskolor. Det motiveras bland annat med risken att styrdokumentet inte följs och att barn undervisas i en värdegrund som inte är i linje med läroplanens demokratiska värden.

Av Sveriges cirka 7 000 grund- och gymnasieskolor är ungefär 70 av dem konfessionella. Den stora majoriteten av dem är kristna. Konfessionella skolor har en lång tradition av att bedriva utbildning i Sverige och har stöd i Europakonventionen om skydd för de mänskliga rättigheter. Där ges föräldrarna rätt att försäkra sina barn en uppfostran och undervisning som överensstämmer med föräldrarnas religiösa och filosofiska övertygelse.

Den ordinarie skolans utbildning och undervisning ska vara icke-konfessionell. Det innebär att det inte får finnas religiösa inslag. Däremot är det tillåtet att inom ramen för religionsundervisningen besöka olika religiösa lokaler likt moské, kyrka eller synagoga. Det är även tillåtet att ha avslutning eller samling i kyrkan om tonvikten ligger på traditioner, högtidlighet och den gemensamma samvaron. Det får inte förekomma några religiösa inslag såsom bön, välsignelse eller trosbekännelse.

För konfessionella friskolor med en religiös inriktning är det tillåtet med religiösa inslag i utbildningen. Det kan då exempelvis handla om morgonbön, tackbön vid måltid eller religiösa symboler i skollokalerna. De religiösa inslagen ska vara frivilliga för eleverna och inte vara tvingande. I den ordinarie undervisningen får det inte förekomma några religiösa inslag, det får alltså bara ske i den övriga verksamheten skolan bedriver. Den svenska läroplanen och dess värdegrund ska gälla och all utbildning ska vila på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet.

Demokratiska värderingar ska genomsyra våra skolor och vi har förståelse för den oro som kan finnas. Men i grunden handlar det om att elever och föräldrar ska kunna välja den skola

som passar just dem. Vi är därför positiva till det fria skolvalet. Den ökade konkurrensen har lett till att kvaliteten överlag har höjts i skolan.

Precis som med andra kommunala och fristående skolor finns det konfessionella skolor som presterar på topp och de som har problem och underpresterar. Dåliga skolor kan vi aldrig acceptera, oavsett huvudman. Vid de tillfällen skolan brister i sin kvalité ska det leda till tydliga konsekvenser. Lagar och ordningar ska följas och är det allvarliga brister ska skolan stänga. För att försäkra sig om att huvudmännen, fristående så väl som kommunala lever upp till styrdokumenten bör skolor i större utsträckning än idag utsättas för oanmälda granskningar av Skolinspektionen. Vi måste vara tydliga med att skolan ska präglas av allas lika värde och vara en plats för inläring och trygghet. Det är därför inte acceptabelt att dela upp flickor och pojkar i skolan om det inte är pedagogiskt motiverat.

Partistämman beslutade att anse följande motioner besvarade:

5.35.3

5.35.4

Partistämman beslutade att avslå följande motioner:

5.35.1

5.35.2

5.36.1

5.36.2

5.37

Ändringar av studiemedel – motion 5.5⁴, 5.38, 5.39, 5.40, 5.41 och 5.64

Motionären föreslår att:

5.5.3 De som tar sin examen på utsatt tid får en del av studiemedlen efterskänkta.

5.38 Centerpartiet ska verka för att det ska bli möjligt att ta CSN-lån för att ta körkort.

5.39 Centerpartiet verkar för att studiebidraget för gymnasieelever inte bara ska baseras på närvaro utan också på godkända studieresultat.

⁴ 5.5.1-2 behandlas i yttrande Snabbare högskoleexamen i Kommitté 5

5.40.1 De studenter som tar examen inom utsatt tid får en avskrivning på CSN lånet.

5.40.2 Centerpartiet ser över hur vi ska kunna motverka "eviga" studenter.

5.41 Partistämman beslutar att ge partistyrelsen i uppdrag om att snarast starta arbetet med förändringar i studiestödssystemet som möjliggör för fler att fullfölja utbildningar på alla nivåer.

5.64 Studiemedel ska betalas ut även under lovet. Den som pluggar på heltid ska ha rätt till både studiebidrag och studielån under lovet som kommer strax efter studietermen.

Partistyrelsens yttrande:

Motionärerna ser utökade möjlighet för studiemedelssystemet. Bland annat finns förslag på att förbättra genomströmningen i den högre utbildningen samt få unga människor att tidigare än idag gå till högre studier. Motionärens förslag ligger i linje med Centerpartiets politik. Sverige behöver fler arbetade timmar för att vår gemensamma välfärd ska hålla ihop. Arbetslivet måste förlängas i bägge ändar. Unga svenskar kommer ut sent på arbetsmarknaden och vi går i pension allt för tidigt. Jämfört med flertalet andra OECD-länder påbörjar de svenska studenterna eftergymnasiala studier senare och tillbringar också längre tid i studier. Vidare är utbildningars koppling till arbetslivet dålig och matchningen på svensk arbetsmarknaden en av OECD:s sämsta. Frånvaron på arbetsmarknaden leder till både uteblivna inkomster för studenten och stora kostnader för samhället.

För ökad genomströmning och fler i arbete ser vi ett behov av att premiera de som avslutar sina studier före avsatt. Det kan göras genom ett mer flexibelt studiemedelssystem som också är anpassat för de med lägre studietakt, exempelvis de som har gått gymnasiesärskolan eller är deltidssjukskriven i varierad grad. Det ger fler möjligheten till en utbildning som leder till jobb. För ett längre arbetsliv borde det även vara möjlighet att ta del av studiemedelssystemet högre upp i åldern än idag. Vidare bör terminssystemet göras mer flexibelt så att fler har möjlighet att tidigare ta sig ut i arbetslivet.

Vad det gäller förslaget i motion 5.38, om att göra det möjligt att ta studiemedel till körkort är intentionerna goda hos motionären. Emellertid anser vi att förslaget kan leda till onödigt skuldsättning hos individen. Det är en summa, som trots att den är ansevärd är möjlig att spara ihop. Jämfört med en utbildning på högskolan som kan kosta flera hundratusen kronor. Däremot uppmuntrar vi fler yrkesutbildningar att erbjuda körkortsutbildning.

I motion 5.39 föreslås att studiebidraget ska utgå från kunskapsresultatet och inte bara närvaro. På så vis kan elever anpassa sin skolgång utifrån egna behov och förutsättningar. Intentionen är god när motionärerna vill skapa en gymnasieskola som är mer individanpassad. Samtidigt fyller undervisningstiden i klassrummet ytterligare funktioner än som bara kunskapsinhämtande. Det är även svårt för läraren att planera lektioner när elever kommer och går. Mest troligt finns det också elever som tror sig kunna studera på egen hand och inte vara i behov av läraren men som egentligen behöver en lärares stöttning och sammanhanget som klassen ger. Vidare blir det problematiskt för lågpresterande elever som har svårt att nå godkänt, exempelvis nyanlända elever. Det blir att straffa elever som försöker nå målen men fortfarande har en bit kvar. Studiemedelssystemet bör därför även fortsättningsvis utgå från

elevens närvaro, vilket också i stor utsträckning går att sammankoppla med elevens skolresultat.

Motion 5.64 vill att studiemedel ska ges även under sommarhalvåret när ingen utbildning bedrivs. Det för att säkerställa studenternas ekonomi mellan terminerna och för att studenterna ska slippa söka jobb till varje sommar. Intentionerna hos motionären är goda men vi anser att studiemedlet ska vara förbehållet studier. Det allra bästa vore om fler hade möjlighet att studera även under sommaren för att på så vis avsluta sina studier före avsatt tid. I brist på relevanta sommarkurser ser vi ändå att sommarjobb är ett bra alternativ då det både ger arbetserfarenhet och pengar under sommarhalvåret.

Partistämman beslutade att anse följande motioner besvarade:

5.40.2

5.41

Partistämman beslutade att avslå följande motioner:

5.5.3

5.38

5.39

5.40.1

5.64

Körkort – motion 5.42 och 5.43

Motionären föreslår att:

5.42 Centerpartiet nu arbetar för att införa körkortsundervisning på gymnasiet så snart som möjligt.

5.43 Lärare på gymnasieskolor med behörighet att utfärda körkort för lastbil och arbetsmaskiner/fordon även ska kunna utfärda B-körkort till gymnasieelever.

Partistyrelsens yttrande:

Motionärernas intentioner är goda då de vill ge alla möjligheter till körkort. Emellertid är det viktigt att skilja på vad som tillhör skolans ansvarsområde och vad som ligger utanför. Skolan kan inte stå för alla samhälliga behov, det finns det varken tid eller ekonomiska resurser till.

Däremot kan en skola om den vill, lägga resurser på körkortsutbildning åt sina elever men detta måste vara ett frivilligt val från skolans håll, inte ett tvång från staten.

Vidare vill motion 5.43 möjliggöra för lärare med behörighet att utfärda körkort för lastbil och arbetsmaskiner/fordon att även kunna utfärda B-körkort till gymnasieelever. Om en skola väljer att erbjuda körkortsutbildning så är det upp till skolhuvudmannen att se till att lärarna som ska bedriva körkortsutbildning har adekvat utbildning. Kvaliteten måste kunna garanteras på körkortsutbildningen.

Partistämman beslutade att avslå följande motioner:

5.42

5.43

Skolor på landsbygden – motion 5.44, 5.45 och 5.46

Motionären föreslår att:

5.44 Centerpartiet ska arbeta för att IT-teknik, i högre utsträckning, ska få användas för att utveckla möjligheten till distansundervisningen så att små skolor kan finnas i hela Sverige.

5.45.1 Centerpartiet arbetar för att landsbygdsskolorna ska ges förutsättningar att utvecklas och att små skolor ska ses som en resurs och ett alternativ i kommunens utbud av skola samt klart uttala att systemet med F-6 skola är norm.

5.45.2 Centerpartiet skyndar på lagen så att fler lektioner kan genomföras med IT teknik där bemanning kan ske av vuxen i klassrummet och behörig lärare i huvudsak sköter undervisning och betyg på distans med nyttjande av modern IT-teknik.

5.46.1 Centerpartiet verkar för en särskild lärarbehörighet.

5.46.2 En grupp tillsätts för att titta på hur vi kan tillvarata de små skolornas möjligheter.

Partistyrelsens yttrande:

Landsbygdsskolorna är viktiga för en levande landsbygd och därmed ett levande Sverige. De är kittet som håller ihop bygden och inger framåtanda och framtidstro. Emellertid är det allra viktigaste att skolan håller en hög kvalitet - en skolas överlevnad får inte ske på bekostnad av en sämre kvalitet. Alla elever har rätt till en likvärdig och god utbildning, oavsett var i landet de bor eller på vilken skola de går. Därför är det viktigt att alla skolor i Sverige, oavsett läge och storlek lyder under samma lagar och regler. Bedömningen om en landsbygdsskolas fortlevnad måste därför utgå från varje specifikt fall, det går inte att generalisera då förutsättningarna ser mycket olika ut. Att göra systemet F-6 skola till norm skulle exempelvis försvåra för skolor på landsbygden. Det behöver finnas en flexibilitet i skolans utformning utifrån lokala förutsättningar.

För att behålla de mindre skolorna på landsbygden behöver vi finna nya vägar. Något som då är av betydelse är främjandet av fjärrundervisningen och digitala lösningar så att exempelvis mindre skolor som inte har ekonomisk möjlighet att ha behöriga lärare i alla ämnen på skolan ändå kan få tillgång till lärare med rätt ämnesbehörighet. Centerpartiet tycker att fjärrundervisning ska tillåtas i alla relevanta ämnen och att kommunala och fristående skolor ska ha möjlighet att anordna fjärrundervisning på entreprenad under samma förutsättningar som statliga skolor. Genom fjärrundervisning skulle kompetens kunna delas över hela landet och lärare skulle kunna fördela sin tjänst på flera skolor utan att själva dagligen behöva åka mellan de olika skolorna. Fjärrundervisning stärker likvärdigheten, ökar kvalitén och tillgängligheten. Detta förutsätter en utveckling av det digitala användandet och lärandet, något som är viktigt för alla skolor, oavsett storlek och läge. Vidare bör möjligheten till distansundervisning ses över. Det kan bland annat vara ett bra komplement till ordinarie undervisning för nyanlända elever i behov av att maximera sin studietid.

Centerpartiet ser också ett behov av att undersöka möjligheten till delat huvudmannaskap. I strävan efter att göra skolan mer likvärdig blev skollagen allt för stelbent. Skolor har olika förutsättningar och likvärdighet får inte bli likriktning. För att möta bland annat skolornas skiftande behov av lärarkompetens måste systemet med huvudmannaskap bli mer flexibelt. Det skulle underlätta för skolor på landsbygden att dela på lärare när de inte finner kompetens. Men det skulle också kunna innebära att en skola skulle kunna ta in lärare på entreprenad. Företag skulle exempelvis kunna specialisera sig på språk och hyra ut sina tjänster till skolor som har behov av duktiga språkpedagoger.

I Falun 2015 tog stämman beslut om att Skolverket och Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) borde utveckla ett stöd för hur kommuner och andra huvudmän kan arbeta med att lyfta mindre skolors konkurrensfördelar och minimera deras svagheter. Det är därmed Centerpartiets politik att tillsätta en grupp för att titta på små skolors möjligheter.

Vad det gäller förslaget att skapa en behörighet för småskolepedagoger är intentionerna goda då motionärerna vill nyttja skolans småskaliga fördelar och läge för att höja yrkets och skolans attraktivitet. Emellertid finns en överhängande risk att mindre skolor på landsbygden skulle få än svårare att finna behörig personal. Vidare har alla elever rätt till en likvärdig skola, oavsett geografisk läge. Olika behörigheter för olika skolor skulle kunna försämra likvärdigheten.

Partistämman beslutade att Centerpartiet verkar för:

Att det inom den befintliga lärarutbildningen avsätts tid för utbildning av alla studenter i de små skolornas förutsättningar, utmaningar och potential. Utbildning i hur man arbetar på bästa sätt i b-form och andra arbetssätt som ofta används i våra små skolor.

Partistämman beslutade att bifalla följande motion:

5.46.2 Att en grupp tillsätts för att titta på hur vi kan tillvarata de små skolornas möjligheter.

Partistämman beslutade att anse följande motioner besvarade:

5.44

5.45.2

Partistämman beslutade att avslå följande motioner:

5.45.1

5.46.1

Legitimation till fritidspedagoger – motion 5.47 och 5.48

Motionären föreslår att:

5.47 Fritidspedagoger med komplett utbildning får en legitimation på samma sätt som lärare.

5.48 Legitimation införs för fritidspedagoger.

Partistyrelsens yttrande:

Alliansregeringen införde 2011 legitimation för läraryrket. Motionären vill nu att legitimationen även ska inkludera fritidspedagoger. Precis som motionären skriver spenderar många av de yngre eleverna mycket tid på fritidshemmet tillsammans med bland annat fritidspedagoger. Att ha en välfungerande och meningsfull verksamhet med kompetent personal är därför viktigt. Däremot tror vi inte att legitimation för fritidspedagoger är lösningen.

Legitimationskravet inom förskola och skola är kopplat till undervisning i olika ämnen och kurser. Till legitimationen finns också ett myndighetsansvar i form av bedömning och betygsättning. Fritidspedagoger kan också ansöka om legitimation för förskolelärare eller lärare i sådana ämnen som ingått i fritidspedagogexamen och där man har tillräcklig erfarenhet.

Antalet legitimationsyrken bör vidare begränsas i syfte att inte stänga människor ute, vi vill inte återgå till skrävåsen i tider då vi behöver ökad rörlighet på arbetsmarknaden.

Legitimation ska förbehållas de yrken som kräver myndighetsutövande.

Partistämman beslutade att avslå följande motioner:

5.47

5.48

Källkritik – motion 5.49, 5.50 och 5.51

Motionären föreslår att:

5.49 Skolverket genom ett direktiv ska lyfta upp källkritik i skolschemat på högstadiet och gymnasiet.

5.50 Vetenskapsrådet tillsammans med Skolverket initierar Centrum för Naturvetenskaper och källkritik. Den har till uppgift att kontinuerligt informera samhället om behovet av NO-lärare och om utveckling av källkritiska förmågan i skolan, planera och vidta åtgärder.

5.51 Centerpartiet verkar för att gymnasiets undervisningslitteratur innehåller källhänvisningar i största möjliga mån.

Partistyrelsens yttrande:

Att få redskap och förhållningssätt för att kunna orientera sig i en komplex och snabbt föränderlig värld med stort informationsflöde är en förutsättning för ett välfungerande demokratiskt samhälle. Dessvärre är det allt oftare sanningar ifrågasätts och tyckande blir vedertagna sanningar. Skolan har här en stor och viktig roll att fylla. Elever måste utveckla sin förmåga att kritiskt granska fakta och förhållanden samt inse konsekvenserna av olika alternativ.

Detta är också något som understryks i läroplanen. Kritiskt tänkande och förhållningssätt betonas i flera ämnen som en del av det centrala innehållet i kurs- och ämnesplaner. I grundskolan återfinns det i ämnen som svenska, svenska som andra språk, samt i natur- och samhällsorienterade ämnen. På gymnasiet är ett av de fem centrala målen i samhällskunskap att eleven ska ha förmågan att använda källor och föra resonemang om informationens och källornas användbarhet.

Trots detta har Skolverket, i sin granskning kunna konstaterat att det finns brister i gymnasieskolans undervisning av källkritik.

Vi befinner oss i tid då förmågan att orientera sig och kritiskt granska information är viktigare än någonsin. Men problemet är inte bristen på skrivningar i skolans styrdokument utan dess efterlevnad. Det är därför viktigt att se till att läroplanen följs och att Skolverket bistår lärare och skolledare med stöd. Det är viktigt med källhänvisningar i undervisningslitteraturen på gymnasiet, som i många andra sammanhang, men partistyrelsen anser inte att detta ska detaljstyras.

Partistämman beslutade att anse följande motioner besvarade:

5.49

5.50

Partistämman beslutade att avslå följande motion:

5.51

Fysisk aktivitet i skolan – motion 5.52⁵, 5.53, 5.54 och 5.55

Motionären föreslår att:

5.52.1 Alla skolor dagligen ska erbjuda rörelse och extra idrott i fritidsverksamheten för de yngre eleverna.

5.52.2 Alla skolor dagligen ska erbjuda rörelse och extra idrott utöver idrottslektionerna för de äldre eleverna.

5.53 Centerpartiet nationellt driver frågan att i läroplan öka tid för rörelse och fysisk aktivitet i förskola och grundskola, i syfte att premiera barn och ungdomars möjligheter till ökad inlärning, bättre välmående och social gemenskap.

5.54 Våra barn och unga i skolan ska få schemalagd fysisk aktivitet cirka 30 minuter varje dag antingen genom att utöka omfattningen av skolämnet ”Idrott och hälsa” eller att komplettera läroplanen med icke-betygsgrundande rörelsetimmar.

5.55 Centerpartiet arbetar för att varje elev får utöva idrott, eller på annat sätt röra sig, i skolan vid minst fyra tillfällen i veckan varav minst två är morgonpass och två är längre än 30 minuter.

Partistyrelsens yttrande:

Studier visar att svenska skolbarn är de mest stillasittande i Norden. Enligt en undersökningen beställd av Nordiska Ministerrådet är 68 procent av svenska skolbarn fysiskt inaktiva. De uppfyller därmed inte WHO:s rekommendation om minst en timmes fysisk aktivitet dagligen. Svenska barn har även minst antal schemalagda idrottslektioner i Norden. Samtidigt visar studier att en timmes fysisk aktivitet per dag på schemat inte bara förbättrar barn och ungas

⁵ Den ursprungliga motionen har delats upp i två motioner 5.9 om läsläsning och 5.52 om fysisk aktivitet i skolan.

fysik och välbefinnande, det stimulerar även lärandet och förbättrar skolresultaten. Speciellt hos pojkar. Det är också under barn och ungdomen som vanemönster etablerar sig.

Trots skrivningar i läroplanen om att skolan ska sträva efter att erbjuda alla elever dagliga fysiska aktiviteter inom ramen för hela skoldagen rör sig svenska elever allt för lite.

Alliansen har under flera år drivit frågan om mer idrott i skolan. Men att öka barns aktivitet handlar inte bara om fler idrottstimmar, precis som motionären poängterar, utan barn och unga behöver fysisk aktivitet dagligen. Partistyrelsen är därför av åsikten att huvudmännen måste ta sitt ansvar och skapa förutsättningar för att öka den fysiska aktiviteten i skolan samt att skrivningarna i läroplanen behöver ses över.

Partistämman beslutade att bifalla följande motion:

5.53 Att Centerpartiet nationellt driver frågan att i läroplan öka tid för rörelse och fysisk aktivitet i förskola och grundskola, i syfte att premiera barn och ungdomars möjligheter till ökad inlärning, bättre välmående och social gemenskap.

Partistämman beslutade att anse följande motioner besvarade:

5.52.1

5.52.2

5.54

5.55

SFI - motion 5.56, 5.57 och 5.58

Motionären föreslår att:

5.56.1 Centerpartiet arbetar för att de företag som själva hjälper nyanställd personal med språkutbildning får lättnader i t ex lägre arbetsgivaravgift.

5.56.2 Centerpartiet arbetar för att det i språkundervisningen också blir samtalsgrupper där man får öva och samtidigt lära sig om det svenska samhället.

5.56.3 Centerpartiet arbetar för att språkundervisningen till invandrare/migration alltid blir prioriterad för att individen så snart som möjligt ska ges möjlighet att klara sig själv.

5.57.1 direkt vid asylansökan hos Migrationsverket ges möjlighet till SFI-undervisning.

5.57.2 Kravet på ett svenskt personnummer för att vara behörig till SFI tas bort.

5.57.3 SFI-undervisning ska ges till samtliga asylsökande, dvs även till barnen fram till deras skolstart.

5.58.1 Centerpartiet ser över strukturen kring svenska för invandrare.

5.58.2 Centerpartiet jobbar för att fokus för SFI bör gå från bidragstagande till jobb, utbildning och företagande.

5.58.3 Centerpartiet ser över möjligheten att införa ett checksystem som ger eleven rätt att välja vilken SFI utbildningen som ger de bästa förutsättningarna.

Partistyrelsens yttrande:

Kvaliteten i svenska för invandrare (SFI) är i dag djupt otillräcklig. Många går år efter år i utbildningar som har låg genomströmning, dålig individanpassning och helt enkelt inte lär ut språket. I många kommuner finns det inte heller några alternativ, utan den enda tillgängliga SFI-undervisningen är den som kommunen själv tillhandahåller.

Samtidigt har flera privata och ideella utbildningsanordnare visat sig mycket framgångsrika i att lära ut språk. I dag har dock studerande inom SFI inte möjlighet att välja en annan utbildningsanordnare än kommunen eller de anordnare kommunen upphandlat. Vi vill reformera systemet genom att endast betala för resultat. Kvaliteten kan höjas genom att vi inför valfrihet för de studerande och öppnar upp för konkurrens mellan nya, potentiellt bättre utbildningsanordnare. Centerpartiet föreslår därför redan i dag att det införs en SFI-peng. Alla som uppnår vissa grundläggande krav får möjlighet att erbjuda SFI-undervisning. Den som ska lära sig svenska får sedan möjlighet att välja hos vilken utbildningsanordnare de vill studera, och utbildningsanordnaren får betalt genom en typ av skolpeng. Vi vill också att SFI och fler etableringsinsatser för nyanlända ska vara tillgängliga redan från att man placeras som asylsökande.

Den nyanländes språkkunskap och färdigheter mäts initialt samt efter avslutad kurs. SFI-anordnaren får sedan betalt endast om den studerande förbättrat sina svenskkunskaper tillräckligt. Nyanlända med sämre förutsättningar för att lära sig svenska, och som därmed är mer resurskrävande för SFI-anordnaren, ger en högre peng. Men för att främja kvalitet betalas enbart SFI-pengen ut när resultat nåtts, oavsett vem som ska lära sig svenska.

Partistämman beslutade att anse följande motioner besvarade:

5.56.2

5.56.3

5.57

5.58

Partistämman beslutade att avslå följande motion:

5.56.1

Ändring av lärarutbildningen – motion 5.26.1, 5.27.2, 5.59, 5.60⁶ och 5.61

Motionären föreslår att:

5.26.1 Centerpartiet verkar för att förändra lärarutbildningen så att den innefattar mer utbildning om särbegåvade elever.

5.27.2 Centerpartiet verkar för att Förskoleprogrammet, lärarprogrammet, barnskötarutbildningar och idrottshögskolor får utbildning i barns integritet och lära sig uppmärksamma de olika signaler utsatta barn uppvisar.

5.59 Centerpartiet verkar för att utbildning om mobbning och psykisk ohälsa ska ingå i lärarutbildningen.

5.60.2 Centerpartiet verkar för att frågor om HBTQ-, mångfald och funktionshinder blir obligatoriska moment i lärarutbildningen.

5.60.3 Centerpartiet verkar för att fler lärare fortbildas inom HBTQ-frågor.

5.61 Centerpartiet aktivt ska verka för att utöka praktikperioden på lärarutbildningen, för att få fler väl förberedda nya lärare.

Partistyrelsens yttrande:

Motionärerna har alla synpunkter på hur lärarutbildningen bör utformas för att ge lärare rätt kompetens.

Motionärernas intentioner är goda när de vill stärka upp lärarutbildningen på olika områden. Likt stärkt kompetens om barn och ungas psykiska ohälsa, särbegåvade elever, hur kunskap om sexuellt utnyttjade barn ska stärkas hos skolpersonal samt hur lärare ska ges kompetens i HBTQ-frågor.

Enligt läroplanen ska skolans verksamhet genomsyras av demokratiska värden där tolerans och respekt är viktiga delar. Lärarkåren är en betydande del i arbetet mot psykisk ohälsa och mobbning i skolmiljön. Samma sak gäller HBTQ-frågor. Begrepp som kön och könsroller samt kvinnligt och manligt återkommer på flertalet ställen i kurs- och ämnesplanerna.

Undervisningen ska också utgå från den enskilda elevens förutsättningar. Att kunna fånga upp elevers styrkor och se deras potential är en viktig del av lärarens uppdrag.

⁶ 5.60.1 behandlas i yttrande Ändring av läroplan i Kommitté 5.

Vidare är lärare skyldiga, enligt socialtjänstlagen, att anmäla om de misstänker att en elev far illa. Samtidigt är det viktigt att dra en gräns för hur långt lärarens ansvar sträcker sig. Skolan kan och ska inte stå för alla samhällsliga behov som finns för barns och ungas utveckling. Lärarens fokus ska främst ligga på undervisningen. Däremot är det viktigt att det finns andra stödfunktioner som samverkar med lärarna. Vi behöver därför en väl utbyggd elevhälsa som inte bara kommer in när något gått snett utan även har förutsättningar att arbeta förbyggande. Det förutsätter också en god samverkan mellan skola, polis och socialtjänst.

Läraren är den enskilt viktigaste faktorn för elevens framgång i klassrummet. En lärarutbildning av högsta kvalitet är därmed grundläggande. Partistyrelsen är därför av åsikten att lärarutbildningen bör ses över för att bättre svara upp till de behov skolan har. Den ska bygga på forskning och beprövad erfarenhet och bestå av mer praktik och ha en tydligare koppling till skolan.

För att höja kvalitén på lärarutbildningen borde den även konkurrensutsättas genom ett möjliggörande av fristående lärarutbildningar.

Partistämman beslutade att bifalla följande motion:

5.61 Att Centerpartiet aktivt ska verka för att utöka praktikperioden på lärarutbildningen, för att få fler väl förberedda nya lärare.

Partistämman beslutade att anse följande motioner besvarade:

5.59

5.26.1

5.27.2

5.60.2

5.60.3

Ändring av läroplan – motion 5.60⁷, 5.62 och 5.63

Motionären föreslår att:

5.60.1 Centerpartiet verkar för större inslag av HBTQ-frågor i skolans styrdokument, såsom läroplan, kursplaner och ämnesplaner.

5.62.1 Centerpartiet arbetar för att ge skolan en mer modern framtoning vid ämnesuppläggning.

5.62.2 Centerpartiet godkänner motionen och arbetar för att så snart som möjligt ta bort religion som ämne och istället tillför det till historia.

5.63 Centerpartiet avser införa privatekonomi som ett obligatoriskt fristående ämne i gymnasieskolan.

Partistyrelsens yttrande:

Motionärerna vill ändra läroplanen för att ge plats åt viktiga och relevanta ämnesområden. En motionär vill se en utökad plats för HBTQ-frågor i skolan och en annan motionär vill att privatekonomi blir ett eget ämne. Det är båda viktiga ämnen och återfinns redan idag på flera ställen i skolans styrdokument. I exempelvis kurs- och ämnesplanerna återkommer kön och könsroller samt kvinnligt och manligt på flera ställen. Även begrepp som normer, värden, etik finns med liksom jämställdhet och sexualitet. Detsamma gäller ämnet privatekonomi vilket återfinns som en del i SO-blocket och hemkunskapen på grundskolan och har sedan 2011 fått en tydligare plats i samhällskunskapen på gymnasiet.

Vidare är det ett stort ingrepp att ändra läroplanen och dagens innehåll är noga avvägt. Det är också viktigt att skilja på vad som är skolans ansvar och vad som ligger utanför skolans ansvarsområde. Skolan kan och ska inte stå för alla samhällsrelaterade behov som finns för barns och ungas utveckling. Skolorna är också själva fria att inom ramen för de styrdokument som finns utöka eller styra in utbildningen på det sätt som passar just den skolan i den lokala skolplanen.

Centerpartiet har tidigare föreslagit ett kontinuerligt kvalitetsutvecklingsarbete med referensgrupper bestående av exempelvis forskare på området, lärare, elever och annan expertis så att små justeringar i kursplan och metoder lättare kan genomföras. Resultatet skulle kunna bli en mer lyhörd skola där efterfrågade mindre förändringar lättare genomförs utan att det krävs något större politiskt beslut.

Genom det fria skolvalet kan elever och dess målsmän sedan välja den skolform som passar just dem bäst. Det är orimligt att få in alla önskemål om ämnen i skolan utan att ta bort något annat ämne. Partistyrelsen bedömer därför att det inte finns behov av att tillföra nya obligatoriska ämnen eller ändra timplanerna för de ämnen som idag redan ingår i skolan.

⁷ 5.60.2-3 behandlas i yttrande Ändring av lärarutbildningen i Kommitté 5.

Motionen om att ta bort ämnet religion och införliva det i ämnet historia så instämmer vi med att det är viktigt att ha en skola som ligger i takt med tiden. Ämnet religion är därför av stor betydelse. Undervisningen i ämnet religionskunskap ska syfta till att eleverna utvecklar kunskaper om religioner och andra livsåskådningar i det egna samhället och på andra håll i världen. Ämnet tar även upp existentiella frågor där eleverna får granska sin hållning och lära sig att finna acceptans och förståelse för andra livsåskådningar. Det är viktiga delar i skolans uppdrag och syftar till att skapa ett öppet och tolerant samhälle. Partistyrelsen ser därför ingen anledning att ta bort ämnet religion som eget ämne.

Partistämman beslutade att anse följande motion besvarad:

5.62.1

Partistämman beslutade att avslå följande motioner:

5.62.2

5.60.1

5.63

Möjlighet att informera förälder till myndig elev – motion 5.65

Motionären föreslår att:

5.65 Skolan ska ges rätt att meddela föräldrar under hela gymnasietiden när det gäller närvaro/frånvaro och studieresultat.

Partistyrelsens yttrande:

Partistyrelsen instämmer i att gällande lagstiftning är problematisk. Förutom att föräldrar, på grund av dålig inblick i sina myndiga barns skolgång, inte ges möjlighet att stötta och hjälpa kan det få ekonomiska konsekvenser för familjen. Föräldern/vårdnadshavaren har försörjningsansvar tills gymnasieutbildningen är avslutad eller ungdomen fyllt 21 år. Samtidigt är Skollagen är mycket restriktiv gällande skolans möjlighet att delge föräldrar information om myndiga elever. För detta krävs ett godkännande från den myndiga eleven.

Gymnasiestudier är i teorin frivilliga men i praktiken obligatoriska. Utan en gymnasieexamen är inte högre studie möjliga och chansen till jobb liten. För att i tid fånga upp elever som av olika anledningar kommit på glid, det kan handla om exempelvis psykisk ohälsa eller missbruk, behöver föräldrar ges ökade möjligheter till inblick i sina myndiga barns skolgång. Frågan behandlas i stämmoprogrammet Trygghet i hela landet och går i linje med motionärens yrkande.

Partistämman 2017

Motionsbehandlingen, protokoll

Partistämman beslutade att anse följande motion besvarad:

5.65